

M. ÖFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, szeptember 3.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Sürgős feladatok.

Az első ülés.

Valasztási mozgalmak Csanádmegyében.

Szeptember elsején.

Az angol vendégek.

Valasztási mozgalmak.

Sikkasztó huzárkaplár.

Gyilkos és öngyilkos férj.

Megőrült polgármester.

Betörés a Szabadságtéren.

Öngyilkos a vonat alatt.

Új rend a pozsonyi színházban.

Egy aradi kereskedő hirtelen halála.

Szívarozók pszichológiája.

A mármaroszigeti kiállítás berekesztése.

Tárca: Mese egy veres lányról. Irta: Szathmáry Zoltán.

Csarnok: A kegyelet. Irta: Tormay Cécile.

Sürgős feladatok.

Budapest, szeptember 2.

A most haldokló országgyűlés különösen az utóbbi két év alatt kétségtelenül sok hasznos és fontos munkát végzett. Szinte csodálatos és emlékezetes dolog, hogy bár alkotmányos éránk óta nem volt ily véresszájú parlamentünk, mégis éppen ez volt aránylag igen rövid idő alatt a legmunkásabb, önfeláldozó és hasonlított olyan operetörhöz, a mely önmagán a legbámulatosabb elszántsággal és bátorsággal a legveszedelmesebb műtéteket végzi nagy szerencséjével és ritka sikerrel.

Többet valóban nem lehet egy parlamenttől sem követelni. Mégis felette sajnálnók, ha munkaprogramjának egy nevezetes és felette fontos pontját befeje-

zetlenül ruházná át az új parlamentre. Értjük a vármegyei pénztárak és számvevőségek államosítását.

A kormány egyik legszerencsésebb gondolatának tartottuk azt, hogy ezt a sürgősen égető kérdést még a jelen ciklusban akarta megoldani.

Szomorú jelenség, és szinte lesújtó közigazgatásunkra, hogy nem kell messze mennünk annak bizonyítására, mennyire ázsiai állapotok uralkodnak az ország nagy részében a vármegyei pénzkézelés körül. Tisztelet a kivételeknek, de csak legutóbb, éppen e nyáron előfordult vagy felszínre került sikkasztások eklatánsan bizonyítják, hogy a közigazgatási bizottságban már letárgyalt javaslat mennyire mélyen belenyúlt közigazgatásunk legfájdalmasabb részeibe, amelyek gyors és gyökeres metszés nélkül az egész állami szervezet épségét fenyegetik.

Annak a slendrián, könnyelmű gazdálkodásnak és hanyag kezelésnek, mely minduntalan áldozatokat követel emberben és pénzben, s a melyet oly sűrűn észlelünk évről-évre, végre is meg kell szünnie. A közpénzek kezelésének szigorú ellenőrzése volt annak a javaslatnak a legfőbb célzata, a melyet a jelen országgyűlés most már majdnem bizonyosan nem vihet dűlőre.

Epenséggel nem a kormányon állott, hogy ez a kérdés most, bizonyára igen rövid időre, elodáztatik. Sokkal fontosabb állami érdekek követelik, hogy az új választások rövidesen végbemenjenek. De a javaslat félretételét talán indokolja az is,

hogy az esetleges hosszadalmas tárgyalás alatt nehéz volna együtt tartani a kerületeket féltő képviselőket.

Mindegy, a mi késik, nem mulik. Megvagyunk győződve arról, hogy a jövő országgyűlés annál serényebben fog a közigazgatási bajok orvoslásához. Mert a pénzkézelés nem az egyetlen megoldandó kérdés. Hogy messze ne menjünk: ott van mindjárt a vidéki városok rendőrsége.

A kolozsvári, mezőturi, debreceni rendőri dolgok azt bizonyítják, hogy ez is olyan problémája a közigazgatásnak, a mely sürgős és alapos megoldásra vár s a melyet elodázni többé egyáltalán nem lehet.

A pasáskodás, erőszakoskodás itt-ott napirenden van és már türehetetlen árnyokat ölt. Megvagyunk győződve arról, hogy a belügyi kormány már is komolyan foglalkozik a vidéki városi rendőrség reformálásával.

De a közigazgatás reformjának szükségét látjuk különösen a nemzetiségi viszonyok miatt. Valóban mi sem kívánatosabb, mint az, hogy nemzetiségeink mindenütt közvetlen közelben érezzék az állami hatalom gyors, elfogulatlan, bölcs és igazságos intézkedéseit és atyai gondoskodását.

A ki komolyan és őszintén kívánja a közigazgatás gyors javítását és egészséges vérkeringését, valóban semmit sem kívánhat inkább, mint ezt.

Oh, állami közigazgatás, jöjjön el mielőbb a te országod!

Saturnus.

TÁRCA.

Mese egy veres lányról.

Irta: Szathmáry Zoltán.

Csunya volt. Veres is, meg szeplős is. És mindenki a szemébe mondta, hogy rut. Már gyermekkorában egyre csufolták a veres hajáért meg a szeplős arcáért.

Türelmesen hallgatta a csufolódásokat, de nem tudta megérteni, fölérdékelni, hogy micsoda bűn az, ha valaki rut. A rutságáról nem tudott fogalmat alkotni magának. Nem zúgolódott ha megbántották, hanem odébb állott.

Jajszó nélkül viselte el azt is, mikor a részeg apja rugott egyet rajta s azt mondta: — Te béka.

Csak egyetlen egyszer villant meg a lelkében valamelyes tisztább fogalom a rutságáról. Akkor sirt. Akkor érzett valami kimondhatatlan bánatot azért, hogy rut.

Nagyobbacska leány volt már ekkor. A gyermeküket kivitte a tanító az erdőre majálistozni. Hosszu sorba álltak föl a leányok úgy, amilyen sorrendben az iskolában ültek. A veres leány, akit Milának hívtak, jó tanuló volt, hát másodiknak esett a sorba.

A tanító derűs, öntelt arccal tekintett végig a kiöltözött leánykákon, de egy futó pillá-

natra a bosszankodás árnyékolta be mosolygós tekintetét, amint Milát megpillantotta.

Kissé durván taszította vállon:

— Neked ott hátul a helyed.

A leány csak bámult először, azután bele-villant e lelkébe valami. Két leány gunyosan sugott össze a háta mögött.

Mila kivált a sorból és szomorúan jelentette ki, hogy hazamegy.

Haza is ment és levetette magáról a szépen kivásalt karton ruhát és sirdogált egész délután.

Az anyja hiába faggatta, hogy miért sir, összeszorította a fogát és nem adott választ.

De amint nőtt, elmosódott emlékében ez a jelenet s ha nagyon homályos fogalmak voltak is az asszonyi rutságról azzal általta magát, hogy ő nem tartozik a rutak közé.

Pedig a varrodában is örökös céltáblája volt a többi leányok gunyolódásának. Mert a többi leányok szépek voltak, üdék és kívánatosak.

A leányok már a negyedik udvarlónak is kiadták az utat, mikor neki még fogalma sem volt arról, hogy milyen érzés lehet az, mikor egy férfi megvallja a leánynak a szerelmét, minden szavával, tettével elárulja, hogy vágyakozik a szépségére.

Nem tudta, csak gondolta, hogy az valami rendkívüli érzés lehet. Ezt következtette a séta után kipirult leányarcokból. Gyakorta mé-

lyen elgondolkozott ezen és fogékony lelke sejtette vele, hogyna egy fiatal férfi megcsókol egy leányt, az nem lehet olyan, mintha őt megcsókolja az anyja, talán merő szokásból.

Egyszer valami mulatságot rendeztek a kereskedő legények.

Fiatalkereskedő ifjak, nem is a rátartosabbjai, hanem azok, akik a télen kimaradtak a fényes bálból.

A varrodában is járt két, előkelőséget nagyon gyöngén szenvedett fiatal, rövid szalon kabátban, bizonytalan tisztaságú, világos keztyűben. A peccéttisztító szaga érzett a kabátom is, meg a keztyűkön is.

A leányokat hívták meg, mint a vigalmi bizottság tagjai a mulatságra. Nagyon dicsérték a mulatságukat és szavukat verték a leányoknak a megjelenésre. Az egyik udvariaságból Milát is kérte, csak éppen mert nagyon kirívó dolog lett volna, ha nem kéri.

— Ugy-e jön is eljön, kisasszony? Elvárjuk.

Mila mindezeket nagyon komolyan s nagy megkülönböztetésnek vette s készült a mulatságra.

Életében soha sem voltak olyan boldog álmái, mint a mulatságot megelőző, szép tavaszi éjszakákon.

Lilaszin ruhát varrt magának. Nem gondolt arra, hogy vajjon ez a szín jól áll-e a ve-

Szeptember elsején.

— A polgári iskolák érdekében. —

Arad, szeptember 2.

Sok vidékéről az országnak érkeznek panaszok, hogy a gimnáziumok nem győzik befogadni a jelentkező tanulókat. Nem busulunk rajta, nem huzzuk meg a vészharangot, s nem keresünk orvosságot a gimnáziumaink ellen. Nem tartjuk bebizonyítottnak, hogy Magyarország szaturálva van gimnáziumokkal. Még mindig vannak nagyobb városok és széles területek minden középiskola nélkül. Mily áldozatok rónak ezek a szülőkre, anyagiakat és erkölcsieket, mert kényszerítik őket, hogy degenbe küldjék gyermekeiket. Nagyon sok gimnázium még csonka és ebben az állapotban sem maga nem fejlődhetik, sem a maga vidékét ki nem szolgálhatja. Ne hozakodjanak elő a statisztikával, melynek számai kommentár nélkül keveset érnek. Magyarország polgári társadalmát most van fejlődőben és így nagyon természetes, hogy a polgári társadalom iskolái új rétegekből szedik tanítványokat. Ha pedig a társadalom szükségleteit látjuk, senki sem mondhatja, hogy elegendő művelt emberünk van már, vagy hogy az értelmiség pályái zsufolva vannak. Csak jogvégezt ember van feles számmal, de orvos aggasztóan kevés van, tanár sincs bőségben és a jelöltek még mindig diploma nélkül is szolgálhatnak néhány évig; a külföldről jövő technikusok is még mindig boldogulnak, a katonai pályát pedig ifjaink egyenesen kerülik. Ezek a tapasztalatok nem szólnak a mellett, hogy csökkenteni kell a középiskolákat, vagy visszariasztani az odaválókat.

Trefort idejében egyszerre szárnyra kelt az a riasztó szó: tudós proletáriátus, véletlenül ugyanakkor, mikor Németországban sokat beszéltek a gelehrtes Proletariatról. Mert mi, úgy látszik, még a jelszavakat is importáljuk. De azóta már két évtized is elmúlt és még mindig keressük a tudós proletáriátust. Hol van? Sog a jogász, az igaz, de minden téren pangás volt, részben most is van. Ezért csak nem fogjuk az iskolákat becsukni, vagy a szülőket elutasítani? Ha oda nem való elemek tódulnak a középiskolákba, a kormánynak módjában van eltávolítani őket. És ha majd nem tudunk mit csinálni a mérnökeinkkel, papjainkkal, taná-

rainkkal, stb., beszéljünk a középiskolai tanulóknak csökkentésének eszközeiről.

Egyet azonban mégis meg kell mondani a szülőknek, jó hangosan, nagy nyomatékkal. A kik nem akarják végig járni gyermekeikkel a gimnáziumot, ne küldjék oda. A kik nem győzik a nagy költséget, a kik nem aspiálnak rá, hogy fiukat az egyetemre küldjék, a kik kereskedőnek, iparosnak, tanítónak stb. szánják a fiut, ne küldjék középiskolába.

Erre a célra, ezek számára van a polgári iskola, úgy a mint most főnnáll, a négyosztályu polgári iskola. Ennek feladata azoknak adni magában befejezett, gyakorlati műveltséget, a kik erre a célra csak négy évet fordíthatnak. Még egyszer hangsúlyozzuk, a fődolog itt a befejezett általános műveltség. Innét mehetnek az ifjak kereskedelmi, ipari, tanítói pályára, külön e célra rendelt szakiskolák útján. Ezeknek a tanítási terve többé-kevésbé be is kapcsolódik ebbe a tanfolyamba, mindenestre, olyan, hogy többet nem kíván növendékeiktől, mit a polgári iskola adott nekik. Kivánatos is, hogy mentül többen látogassák a polgári iskolát, mert ez a polgárság igaz iskolája. Manapság minden pályán, minden polgári tevékenységhez annyi általános műveltség kívántatik, a mennyit a polgári iskola meg tud adni. Ha valaki fiát nem is akarja szakiskolába járattatni, ha maga mellé veszi üzletébe, iparához vagy a gazdaságba, akkor is végeztesse vele el a négy polgári osztályt. Itt megismerkedik a fiu hazája történetével, alkotmányával, irodalmával, a természettudományok elemeivel, a számolás és írásművek ama fajtaival, melyekre neki az életben szüksége lesz. Itt nem vetnek széles alapot mindannak, a minek csak akkor van értelme, ha megfelelő épületet raknak rá. Kell-e több szót vesztegetni annak a bizonyítására, hogy ez a polgárság igazi iskolája! Hogy ez többet ér, mintha a középiskola IV. osztályából majdnem csupa megkezdett de be nem fejezett ismerettel távoznak. És itt ne ejtsen senkit tévedésbe a polgári iskolai tanárok az a mozgalma, hogy a polgári iskolát hét osztályuvá tegyék. Ez először is csak a jövő zenéje és a kormány még nagyon meg fogja fontolni ezt a dolgot. Azután még ebben az esetben is az I—IV. osztály marad befejezett szakasz, önálló: a felsőbb osztályoktól teljesen független tanfolyam. Az V—VII. osztály akkor esetleg kiegészíti az I—IV. osztályt és függ tőle, de az

I—IV. osztály nem függ az V—VII-től. A polgári iskolának ezt az általános műveltséget adó karakterét minden körülmények közt meg kell óvni, Szélesebb, tudományosabb, hosszabb időt lefoglaló általános műveltséget ad a gimnázium és a reáliskola. Nem mondtunk mindezzel semmi újat, de a szülők még sem akarnak erről tudomást venni. Ezért kérjük őket, kulturális intézményeink egyensulya, de főleg saját gyermekeik érdekében, fontolják meg alaposan, hogy ha választaniok lehet, hová irassák be gyermeküket. Ha mindazok, kik helyesebben teszik, ha polgári iskolába küldik gyermeküket, megszívlelik tanácsunkat, egyszerre meg volna orvosolva a mi főbajunk, az alsóbb középiskolai osztályok hallatlan zsufoltsága.

TÁVIRATOK.

A levegőbe röpitett vonat.

London, szept. 2. *Kitchener* jelenti Pretóriából: A Hamenskraalnál levegőbe röpitett vonat kísércsapatainak vesztesége az elesett *Vandeleur* alezredesen kívül kilenc halott és tizenhét sebesült. A sebesülteket mind Pretóriába vitték. A csapat 64 emberből állott.

Választási mozgalmak Csanádmegyében.

(A nagyilaki mandátum.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 2

A nagyilaki választó kerület szabadelvű pártja ma bocsátotta ki meghívóját, melyben a kerület választó polgárait a csütörtökön tartandó képviselő-jelölő gyűlésre egybehívja. Egy percig sem vagyunk kétségben az iránt, hogy a jelölés kinek személyére fog irányulni, kinek fogja a kerület rendületlen bizalma az új ciklus mandátumát felajánlani, mert a kik *Kristóffy* politikai működését a lefolyt időszak alatt pártatlan figyelemmel kísérték, meggyőződést szerzhettek arról, hogy *Kristóffy* nemcsak igaz lelkesedéssel és odaadó buzgalommal tartott ki következetesen politikai elvei mellett, hanem kerületének minden speciális és jogos érdekét zívvel és lélekkel felkarolta és istápolta. Egyénisége és működése egybeforrt a kerület érdekeivel úgy, hogy vele szemben annál kevésbbé fogja valaki a küzdelmet a siker reményével

res hajához, vagy nem, de látát csinált magának, nem kivágotat, nyakig érőt.

És így határozottan csunyább volt, mint valaha.

Elment a mulatságra boldog álmaival s mikor belépett a sátorba, érezte, hogy valami új világ fog ez estén lelke elé tárulni. De inkább azért érzett magában valami féltékenységet, hogy táncolni nem fog tudni. Ő ugyanis csak otthon nultta a nényétől, egyik másik szomszéd leánytól. Ott a gyepes, nagy udvaron eléig jól ment a dolog, de itt aligha sikerül majd úgy.

Hanem a táncosok nem sokat törődtek Milával, aki pedig könnyű volt, mint a pehely, ha táncolt s ritmus-érzéke is volt a tánchoz.

Egy-két körtáncban csak fölkereste egyik-másik udvariasabb leány, a sasszemű rendező nőgatására, de jobbára ülve maradt.

És Mila, aki látta a többi boldog leányarcot, újra olyasfélért érzett a szívében, mint már egyszer gyermekkorában, mikor a tanító hátraállította a lányok sorából. Az a jelenet most élesen vált ki az ő színtelen multja történetecskéiből. A tanító akkor azt mondta, hogy csunya, de ő megérezte; most sem mondta neki senki, — még csak nem is figyeltek rá, de ő azért megérezte rutságát, tudta, mi az: csunyanak lenni.

Odament az anyjához s kérte, hogy menjenek haza, mert ő rosszul van. Eddig soha sem hazudott az anyjának, mert nem is volt

szüksége a hazugságra. Most hazudott. A rutsága tanította meg hazudni.

Az apja a borozóban ült, már ittas is volt, de az anyjának sem sok kedve volt a hazamenetelre. Ugyis ritkán jutnak hozzá az életben egy kis mulatsághoz.

A leány látva a jókedvüket, nem akarta megrontani, hanem ott hagyta a mulatókat s kiment a sátor elébe. Sétálni kezdett az erdő felé.

Augusztus elején járt az idő. A napközben felforrt levegő langvosra hült le s lágyan simogatta a veres Mila szégyentől piros, — szeplős arcát. Az erdei virágok fűszeres illata ott köszált a levegőben. — Kihordta a nagyon hirtelen támadt szél a cigányzenét a sátorból.

Igy távolról úgy tetszett a leánynak, hogy több részegítő van a muzsikában, hogy megkavarja a vért az eiben. Sohasem tetszett olyan szépnek előtte az a sokszor elverklizett keringő dallam, mely most szeliden terült el az esti levegőben.

Bent a borozóban az apja beléerőszakolt egy pohár jégbehűtött bort.

Nem volt nagyon szomjas, de azért mohón ivott. Most érezte, hogy a fejébe szállt a bor. A szíve hevesen dobogott, mintha ki akart volna ugrani a fűző páncél alól, — szinte hallotta minden dobbanását. — Sovány keble mintha kidagadni készült volna a szűk ruhaderékből.

Valami soha nem érzett vágy szállotta meg a lelkét, valami titokzatos, sejtelmes vágyakozás. Olyan szépnek talált maga körüli mindent. Szébbnek a tánczenét, mint máskor, édesebbnek az illatot, a levegőt.

Egy széláramlat megbontotta az erdő lombkoronáit. Beszédesebb lettek egyszerre a lombok, beszédesebb az erdő. És a leány mintha megértette volna az erdő meséjét, mely titokzatos, sejtelmes vágyakról beszélt.

Minden, minden szépnek tetszett előtte s az ő csunyasága, — rutsága nem is jutott eszébe.

Már nem is ment, futott. Haja kibomlott, ruhája szárnyai lágyan usztak utána.

Egyszerre részegítő, megmámorosító zsidobadást érzett minden tagjában. Alig bírt már a lábán állani. Leült egy fa alá. Szeliden simogatta meg két tenyerével a buja, életerős pázsitot, az ágaskodó fűszálakat.

És mintha valami rózsaszínű köd borult volna a szeméi elé, — valami édes terhet érzett a szívében, mely szinte megfiosztotta léleketétől is.

Ellankadt egészen s a másik pillanatban már végignyult a fűben és akaratlanul, valami titokzatos vágytól ösztökélve, átölelte a mohos, puha fatörzset.

Nem tudna számot adni róla, miképen történt, de szomjas ajkát odatapasztotta a puha, bársonyos tönkre . . .

felvehetni, mert politikai ellenfelei is elismerik Kristóffy érdemeit a kerület érdekeinek ápolása körül.

Abban a kerületben, melynek polgárai között három idegenajku nemzetiség vallja hazájának a magyar földet, gyakran merültek fel surlódások, melyek mintegy természetes következményei a nemzetiségi érdekek különállásának. És ilyenkor mindig Kristóffy volt az, ki tapintatos működésével összhangba hozta a kiélesedő ellentéteket s a törvény korlátain belül igazságot szolgáltatott a sértve vélt jogosultságoknak. Ő volt az, ki a kerület ipara és közgazdasága érdekében akadályt nem ismerő buzgósággal járt el az illetékes fórumok gyakran közönyös tényezői előtt s ha ma a nagylaki kerületben az ipar örvendetes fellendülést, a mezőgazdaság intenzívebb fejlődést mutat, abban Kristóffynak bizonyára jelentékeny érdemei vannak.

Parlamentari működése pedig sokkal nyiltabban áll előttünk, sombogy azt bővebben is mertetni, méltatni kellene. Mint a szabadelvűség tántoríthatlan bajnoka, résen állt mindig, valahányszor a parlamenti élet zivataraiiban annak integritása ellen tört a pártszenvédély. A Házban tartott beszédei révén az ország legnevesebb szónokai közé küzdötte fel magát s hogy ma a szabadelvűpártban Kristóffy számottevő tényező, azt legpregnansabban bizonyítja az, hogy a Ház nagy többsége ismételtén beválasztotta a delegáció tagjál közé.

A nagylaki választó kerület újra kibontotta a szabadelvűség zászlaját. Erre a zászlóra pedig Kristóffy nevét írta. Ez a név megérdemli, hogy a kerület minden polgára elszánt küzdelembe vesse magát érte és tegyen meg minden lehetőt, hogy dicsőséges lobogóját fényes győzelemmel emelje ki a választás harcaiból.

Gyilkos és öngyilkos férj.

(Végső feltékonysági dráma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 2.

Borzalma családi dráma zavarta meg tegnap a csongrád megyei Mindszent község lakosságának nyugalma. Egy boldogtalan családi élet drámája oldódott meg csattanósan és szomorúan, mert a dráma két hőse már a ravatalon fekszik. Az esetről lapunknak a következőket jelentik:

Mindszent nem olyan nagy hely, hogy az emberek ne ismerjék egymást. Ha idegen jön a községbe, mindjárt feltűnik. Így tűnt fel ott a napokban egy szentesi asszony is. Mert nem volt ám közönséges arc. Sőt igen érdekes, vonzó egyéniség volt, aki derűs arcával, ragyogó szemeivel nagyon is feltűnt a kíváncsiaknak. Csak annyit tudtak róla, hogy egy szentesi módos polgár elvált felesége, aki egyik rokonánál lakik a Kossuth-utcában.

Most már kétszeres volt iránta az érdeklődés. Törték is magukat az ismeretsége után a mindszenti gavallérok. De bizony a szép asszony nem hederített rájuk. Megvonult a rokonainál és nem kereste a feltűnést.

Tegnap aztán egy másik idegen alak tűnt föl a mindenszenti utcán. Dult ábrázattal, torzonzó bajuszszal, haragot sugárzó szemmel. Az emberek azt sutogták körülötte:

— Ez a férj Szentesről.

A férj tudakozódott az asszony után. Nem valami nagyon dicsérték a feleségét, mert hát eleinte nem tudták, hogy ő a férje és egy idegen szép asszonynak sok az irigye az olyan kis helyen.

— Cfrás a szony, — mondták.

— Aztán ki tetszik neki?
— Bolondul azután az egész Mindszent. Az ember hörgött kinjában. Tegnap délelőtt fölkereste az asszonyt.
— Akarsz hazatérni?
— Soha, — felelte az asszony.

Az embernek fejébe szállt a vér és felizgatva a pletykáktól, ócsárolni kezdte hitvesét. Büszke, önérzetes haraggal sujtott vissza az asszony:

— Takarodjék!

— Kiversz?

— Nem ismerem.

A férjet elragadta az örület. Kirántotta a revolvert a zsebéből és egymásután lövöldözte feleségébe a golyókat. Az asszony az ajtóhoz menekült. A férje elébe ugrott és ismét rálőtt. Ötször lőtt rá, míg az asszony elterült a földön. Sebeiből patakzott a vér.

A revolverben még egy golyó volt. A férj ezt magának szánta. Szíven lőtte magát és meghalt.

Az esetről táviratilag értesítették a szegedi kir. ügyészséget.

Választási mozgalmak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 2.

A veszprémi szabadelvű párt tegnap délután nagy pártgyűlést tartott Kenessey Móric pártelnök elnöklété alatt. A gyűlés a Korona nagytermében volt, a mely zsufolásig megtelt választópolgárokkal. A párt megalakulása után megválasztották a tisztikart. Pártelnök lett Kenessey Móric kir. közjegyző, társelnökök Rédey apátkanonok, Bauer Károly iparos, Rosenthal Nándor nagykereskedő és Wolf Pál földbirtokos. Kenessey Móric pártelnök indítványára egyhangulag újból Szabó Imrét, a mostani országgyűlési képviselőt jelölték a választásokra. A gyűlés mindjárt nagy deputációt küldött Szabó Imréért, hogy elmondja beszámolóját és programbeszédét. A másfél órán át tartott beszédet nagy éljenzéssel és lelkesedéssel fogadta a nagyszámu polgárság. Ferenczy Károly indítványára a pártelnök a következő üdvözlő táviratot küldte Széll Kálmán miniszterelnöknek.

A veszprémi választó kerület szabadelvű pártja a mai napon nagy lelkesedéssel újból jelölték ki Szabó Imre képviselőt, a ki már tizenkét év óta képviseli városunkat és a kerületet s aki parlamenti működésével bizonyára kiérdemelte a szabadelvű párt elismerését s a ki mint Nagyméltóságod kormányának önzetlen és igaz híve fogja elnyerni újból a választók nagy többségének bizalmát. A veszprémi szabadelvű párt megragadja az alkalmat, hogy midőn a szabadelvű párt hosszú időn át volt képviselőjének újból való jelölését Nagyméltóságod tudomására hozza, egyuttal Nagyméltóságod törhetetlen hűségéről, ragaszkodásáról biztosítja. A veszprémi szabadelvű párt nevében Kenessey Móric pártelnök.

Oláh Brettyéről távirják: Ponory Sándort, a hátszegi választó-kerület országgyűlési képviselőjét, választói és Hunyad-megye előkelőségei lelkes ovációval lepték meg 65. születésnapja alkalmából. Ponorynál, a kit levélben és táviratban számosan üdvözöltek, népes küldöttség tisztegett, a melyet az ünnepeit vendégül látott; a lakomán számos felköszöntőben ünnepezték a népszerű képviselőt és családját.

Balassa Gyarmatról jelentik: A b. gyarmati választókerület ma tartotta képviselőjelölő nagygyűlését Vannay Ignác kir. tanácsos elnöklété alatt, amelyen Forgách Antal gróf képviselő beszámolóját tartotta és egyszersmind újból egyhangulag jelöltetett. A gyűlés rendkívül látogatott volt. Ott voltak egyebek közt Török Zoltán főispán, Forgách János gróf köveségi tanácsos, a képviselő öccse, Nagy Mihály alispán, Jablány pénzügyigazgató stb.

A beszámoló után Vannay elnök javaslatára üdvözlő táviratokat küldtek Széll Kálmán miniszterelnöknek és Podmanický Frigyes bárónak, a szabadelvű-párt elnökének, Balázs Ferenc indítványára pedig Wlassics Gyula vallás-

és közoktatási miniszternek. A gyűlés után 300 teritekü disztrakoma volt, a hola népszerű képviselő ugyancsak lelkes ovációk tárgya volt. A körülményekből következtetve Forgách grófnak aligha lesz ellenjelöltje.

A trencsényi kerület szabadelvűpárti választói tegnap értekezletre gyűltek egybe, hogy meghallgassák Rakovszky Géza eddigi képviselő beszámoló beszédét. Rakovszky kijelentette, hogy a jövőben nem óhajt mandátumot vállalni, s ajánlja maga helyett Baross Jusztin trencsénymegyei alispánt. Az értekezletről a következő táviratokat küldték:

Nagyméltóságú Széll Kálmán miniszterelnök urnak
Budapest.

A trencsényi választókerület szabadelvű választói mai gyűlésükben Baross Jusztin alispánt lelkesedéssel képviselőnek jelölve, nem mulasztatják el, hogy Nagyméltóságodat, pártunk szeretett vezérének, kinek bölcs vezetése alatt egy új kor fényét láttuk derülni, törhetlen bizalmukról és ragaszkodásunkról ne biztosítsák. Zsámbokrétthy Emil, a szabadelvűpárt elnöke.

Nagyméltóságú báró Podmanický Frigyes urnak, a szabadelvűpárt elnökének
Budapest.

Rakovszky Géza majdnem egy negyed századon át érdemdu képviselőnk további jelöltséget kérésünk dacára sem akarván vállalni, Baross Jusztin alispánt, kiáltottuk ki a trencsényi kerület szabadelvűpárti jelöltjének. Midőn erről Nagyméltóságodat értesítjük, őszinte tiszteletünket és bizalmunkat tolmácsoljuk. Zsámbokrétthy Emil, a szabadelvűpárt elnöke.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Huszárszereltem, Vigjáték.
Szerda: Pajkos diákok, operetta.
Csütörtök: Vagyáros, szimű. Győri Mihály vendégfelleptével.
Péntek: Szűnet.
Szombat: Ocska brigadéros, bohózat.

Uj rend a pozsonyi színházban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 2.

A magyar színügynek szinte rákfenéjévé vált a pozsonyi felemás-színház. Azok az állapotok, melyek ott uralkodtak Relle Iván igazgatása alatt, nem sok barátot tudtak szerezni a magyar színészet ügyének.

Az a rend, hogy az egyik nap németül, a másikon magyarul játszanak. Ez nem is volna olyan nagy baj. Csakhogy az igazgató nagyon rossz magyar társulatot hozott össze, míg ellenben a német társulat kitűnő erőkből volt összeválogatva. A magyar előadások félig üres házak előtt folytak le, mihez nem csekély mértékben járult az is, hogy a magyar előadásokon csupa ócska és rossz darabot adtak elő.

Ez az áldatlan állapot felhívta a kormány figyelmét is és a belügyminiszter megvonta a szubvenciót Relle Ivántól. Erre megijedtek a pozsonyiak és módot kezdtek keresni, melylyel a német-magyar szini évadot, és a kormány szubvencióját is meg lehetne menteni.

Ma délelőtt Pozsony város törvényhatósága rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a városi színház ügye volt.

Ezen a közgyűlésen elhatározták, hogy megváltoztatják az áprilisi közgyűlés határozatát, mely szerint naponként felváltva játszik a két társulat. Elhatározták, hogy 1902. október havától kezdve 6 évre adják bérbe a színházat oly módon, hogy októbertől január 15-éig megszakítás nélkül magyar társulat játszik, január 15-étől őszig pedig a német társulat. Ugyanez a két társulat megfordított sorrendben Sopronban is játszik. A pozsonyiak azt hiszik, hogy a kormánynak tetszeni fog ez a határozat s remélik, hogy megint megkapják a szubvenciót. A város azonkívül a karmester fizetését is a

sajátjából fedezi, illetve karmestert ad a színháznak.

* **Tüntetés Fedák mellett.** Fedák Sári aradi tartózkodásának legünnepelebb napja a vasárnap volt. A Fedák-láz tetőpontjára hágott s a „Zsazsa-párt” nagyszámu tagjai lelkes óvációban részesítették a népszerű művésznőt. *Kocsijából kifogták a lovakat* s ezrekre menő embertömeg kísérte folytonos éljenzésekkel lakásáig, ahol szólásra kényszerítették.

— Nem tudok a meghatottságtól beszélni — ugymond — lámpalázam van. Csókolom az aradi közönséget. A viszontlátásra!

A lelkes fiatalság, mely az Andrassy-utnak a Deák Ferenc-utcáig terjedő részét teljesen megtöltötte, még sokáig éljenzte a művésznőt, ki a szálloda erkélyéről két csokor virágot szórt szét közöttük. A művésznő ma reggel visszautazott Budapestre.

* **Huszárszereltem.** Murai Károly rég nem adott kedves vígjátéka kerül holnap színe. A szereposztás következő: Barkos Gábor: *Bács*, Zsigmond: *Fenyéry*, Anna: *Menszáros* Margit, Huppig: *Polgár*, Huppigné: *Kalocsa* Róza, Sárka: *Komlóssy* Ilona, Kenéz: *Mezey* Péter, Kálmán: *Palágyi*, Dér Pista: *Szöke*, Berényi: *Arkossy*.

* **Fregoli G. fellépte.** A híres átváltozó művész, aki pillanat alatt a legellentétebb férfi és nő alakokat mutatja be és tenor, bariton, soprán, a' t hangon énekel, holnap este lép föl a nyári színházban. Mutatványai közül különösen nagy tetszésre számít a *Do-re-mi-ja* kettős, soprán és baritonra írva, továbbá *A mulatóban* című bohózat, melyben egymaga nyolc személyt játszik. *Fregoli* előadásait rendes helyárok mellett tartják s már ma sok jegyet váltottak a színházi pénztárnál.

* **Györi Matild fellépte.** Hosszas pihentetés után e héten ismét színekerül. Ohnet kitűnő színműve a „Vasgyáros” melynek Claire szerepében *Györi* Matild fog az aradi közönségnek bemutatkozni. A kisasszony szerződtetés céljából lép fel.

Az angol vendégek.

(Egy napig Aradon.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 2

Egy harminc tagból álló angol turista-társaságot látott ma vendégeül Arad. Csupa idő, komoly emberből, írók, művészekből áll a társaság, a mely nem kizárólag szórakozásból indult el nagy útjára, hanem komoly cél, ismeretvágy vezeti őket, megismerni az Angliától messze keletet, megismerni a mi hazánkat, a melyről annyi szépet és jót hallottak angol vendégeink.

Azt mondják a nálunk járt angolok, hogy az, a mit Magyarországon láttak és tapasztaltak, messze felülmulja a hírünket, sőt felülmulja azokat az ismereteket is, a melyeket ők vezetőjüktől Miss *Tagart* urnőtől, a ki már több ízben megfordult Magyarországon, hallottak. Hazánk szépségeit — mondják — csak a magyarok kedvessége, vendégszeretete és udvariassága mulja felül.

Budapestnél szebb várost úgy fekvésére, mint külső alakjára nézve, de a természeti szépségek dolgában is, nem láttak még az angolok, akik ittidőzésük alatt a vendéglátó aradiakkal szemben a legfranciásabb udvariasságot tanusítottak. Ki nem fogytak a sok éljenzésből, kalap-lengetésből és az angolos hip-hip hurrázásból. Egyik szónokuk, *Dawies* lelkész mondta, derűtséget keltve hasonlatával, hogy Budapesten tett megfigyelései szerint a magyar zenének tulajdonsága a *kreszcendó*; Aradon már tapasztalatból mondhatja, hogy a magyar vendégszeretetet is ilyen tula donsággal van megáldva: városról-városra jobban érzik magukat Magyarországon.

Az angolok Aradon időzésének legszebb jelenete volt az, amelyik a társas-ebéd alatt folyt le. *Institoris* Kálmán főjegyzőnek üdvözlő beszédére válaszolt angol nyelven *Dawies* belfasti lelkész s mikor beszédét befejezte, hogy különleg is kifejezést adjon a magyarok iránt érzett szeretetének és vonzalmának, elővette a mi *himnuszunknak* angol nyelvre lefordított szövegét, s azt erőteljes csengő hangon, igazi magyar éreessel elénekelt a cigány-zenekar kísérete mellett. Az aradiak hatalmas éljenzéssel honorálták meg angol papnak hatásos énekét.

A vendégek a déli gyorsvonattal érkeztek meg Aradra. Délben az *Arad-Hegyvidéki-Turista-Egyesület* társas-reggelit adott a vendégek tiszteletére, kik délután megtekintették a Szabadság-szobrot és az ereklye-muzeumot, majd az egész társaság lefénnyképezte magát s az angol turisták a fél 5 órai vonattal elutaztak Erdély felé, hol még Dévát, Piskit, Vajdahunyadot s végül Kolozsvárt tekintik meg.

Aradi tartózkodásukról az alábbi tudósítás szól:

(A megérkezés.)

Délben a Budapest felől Aradra 12 órakor érkező gyorsvonálnak utolsó előtti kocsijából szállt ki a harminckét tagból álló angol turista-társaság a pályaudvar Perronjára, ahol akkor már az aradi angol-barátok és az aradi turista-egyesületnek nagy számban összegyűlt tagjai várták az érkezőket.

Mikor a vonat az pályaudvarra berobogott, az aradiak éljenzését az angolok *hip-hip hurra!* kiáltásokkal viszonzták. Előlépett ekkor *Tedeschi* Viktor, az A. H. T. E. elnöke s barátságos szavakban üdvözölte a vendégeket, akiket *Tagart* kisasszony vezet Angliából, hogy megismerjék Magyarországot. *Tedeschi* üdvözlő beszédében megköszönte a vendégeknek, hogy akkora szeretettel és érdeklődéssel jönnek hazánkba. Kívánja, hogy érezzék itt jól magukat; minden magyar baráti érzéssel fogadja őket s örülni fog annak, ha a mi városunkból is jó emlékek fognak távozni.

Az üdvözlőre előbb miss *Tagart*, utána pedig W. H. *Shrubsole* angol tudós válaszolt. Meg van lepetve — ugymond — a szives és barátságos fogadtatástól. Örömmel jöttek Magyarországra, mert sokat hallottak a magyarok vendégszeretéről s még többet az ország természeti szépségeiről és kulturális haladásáról. A társaság nevében melegen köszöni a barátságos fogadtatást. A beszéd végeztével az angolok háromszor hip-hip hurra kiáltottak a magyarokra, amit ezek viharos éljenzéssel viszonzottak.

A fogadtatás után a társaság a lóvasut három külön kocsiján a városba jött s egyenesen a téli kertbe ment, ahol fél 1 óra után megkezdődött a löncs.

A társas-reggeli.

Az angolok itt tartózkodásának legkiemelkedőbb mozzanata az a kedélyesen eltöltött löncs volt, melyen legintenzívebben nyilvánult meg az angoloknak irántunk való szeretete.

A társas-étkezésen résztvettek a város képviselőiben *Institoris* Kálmán h. polgármester, főjegyző, *Tedeschi* Viktor a turista-egylet elnöke, az aradi angol-barátok közül *Mandl* Vilmos dr., *Schusster* Henrik dr., *Dáni* János, *Székely* Salamon, *Babinszky* József dr. új-panáti plébános, azonkívül *Schmiedt* János dr. és *Szilágyi* György a turista-egylet titkárai, valamint a gazda szerepét játszó turista-egyesületnek számos tagja.

Mielőtt az étkezés megkezdődött volna, a társaság felállott s az angolok elénekelték nemzeti himnuszukat a *Good save the king-t*. Válaszul az aradiak a magyar himnuszt énekelték el, melyet a jelen voltak szintén állva hallgattak végig, az ének befejezése után pedig az angolok hosszantartó *éljen, éljen* kiáltásokkal mutatták ki rokonszenvüket a magyarok iránt.

A felköszöntők sorát *Institoris* Kálmán főjegyző nyitotta meg, ki a város nevében a

polgármester helyetteseként vett részt az ebéden. A főjegyző beszéde szóról-szóra így hangzott:

Tisztelt Uram és Hölgyeim! A rokonszenvnek, melyet a legalkotmányosabb angol nemzet iránt táplálunk, örömmel adunk szavakban kifejezést ez alkalommal, midőn szívesen látott körünkben a szabad Albionnak polgárait üdvözölhetjük, akik a hosszú utat azért tették meg, hogy a magyar nemzetet és annak országát és kulturáját saját tapasztalataik után megismerhessék és megítélhessék. Ne kápráztassa el önöket a magyar vendégszeretet, melylyel lépten-nyomon találkozni fognak. Vizsgáljanak és nézzenek meg mindent alaposan, s akkor meg fognak győződni arról, hogy nemcsak a harcok mezején arattunk dicsőséget, de a kultura terén is, erőnköz képest megtettünk mindent, hogy a nemzetek szellemi és ipariális versenyében helyt állhassunk.

Isten hozta önöket körünkben és legyenek arról meggyőződve, hogy szívőbi jövő üdvözlőnkéi nem csupán a vendégszeretet, de az önk iránt érett tiszteletünk és becsülésünk is tolmácsolatja.

Szívőbi óhajtjuk, hogy önk Magyarországon kellemesen és jól érezzék magukat.

A második felköszöntőt a turisták nevében *Schmidt* János dr. mondta. Üdvözlővén az angol vendégeket, vázolta azon történelmi kapcsolatokat, melyek a két nemzetet: az angolt és a magyart egymással rokonszenvessé teszik. Az angol nemzetet tisztelni és szeretni tanít bennünket a történelem s mi megértjük az angol polgárok küzdelmeit. Magyarország karaktere is józan, tulzásokra nem ragadtatta magát s államalkotó ereje az emberi jogok tiszteletében gyökeredzik. A magyarországi nemzetiségeket ezer év óta nem az erőszak, hanem a tiszteletreméltó önkéntes meghódolás fűzi az anyaországhoz s így gyarapítva erejét, míg a nagy angol nemzet hódításai folytak, addig ő mint lovagias nemzet testével védte a nyugati kultúrát, a kelet pusztító tűzétől. A nagy angol nemzet teremtette meg a modern államot, melyet példaképen emlegetnek ma. Lehet, hogy az angol nemzet ezen kiváló államalkotó képessége földrajzi helyzetének köszönhető, de ezen el zigetelés nem használt volna, ha a nemzet józanságán meg nem törtek volna az előítéletek. Józan világnézet a szabadeszmék országában, — ez hozta meg a sikereket. Erezzük mi is melegét annak a faklyának, mely az angol nemzet küzdelmeiből felénk világít s tanuságot meritünk onnan.

— Ószinte lelkesedéssel üdvözljük önöket — fejezte be *Schmidt* dr. beszédét — a nemzet vértanuinak vérével megszentelt e helyen s az az évszázados rokonszenv, mely a két nemzet között fennáll, hinni enged, hogy a mai találkozás többször ismétlődni fog.

A két magyar szónok beszédét *Mandl* Vilmos dr. fordította és tolmácsolta angol nyelven. A vendégek közben többször adtak kifejezést tetszésüknek tapsokkal és üdvözlő felkiáltásokkal. Vigan koccintottak a jó ménesi borral, amely különösen izlett az angoloknak. Azon csodálkoztak leginkább, hogy vendéglőben ilyen finom ital kapható Aradon. Azután magyarázták meg nekik, hogy a bort nem a vendéglős, hanem az aradi bortermelő és borkereskedők ajánlották fel az ebédhez.

A magyar felköszöntőkre két angol válaszolt. Előbb rew. *Ceredig* Jones szólott elragadtatással a magyarokról s különösen a „sek Budapest”-et emlegette szívesen.

A második szónokuknak, W. *Dawies* lelkésznek beszéde inkább vonatkozott Aradra. Üdvözölte a mi városunkat, melynek kulturális és ipariális élete az ő szülővárosára az irlandi *Belfastra* emlékezteti. Ugyanis Aradon és az ő szülővárosában van a *kontinens két lagna-*

gyöbb szeszgyára. Az építkezések modora s az épületek hasonlatossága is feltűnt neki, ebben is találkozott a két nemzet ízlése.

— Vegyék szívükre — mondta angol nyelven — hogy minden nemzet legyen büszke a magára. Senki se szégyenelje magyarságát, különösen ha az épügy, mint az angol a szabadság, egyenlőség és testvériség jegyében fogantatott. Dicsőíti Kossuth Lajost, akiben megtanulták tisztelni és szeretni a magyarokat. Köszöni a vendégszeretet, melyet minden lépésénél erősbödni lát.

— Higgyék el — így fejezte be beszédét Dawies. — hogy ez a harminckét szív sok életfát fog nevelni számukra a mi országunkban Angliában.

Dawies ezután a cigány-zenekar kíséretével szólóban erőteljes bariton hangjával elénekelt a mi himnuszunkat angol szöveggel. Végtelenül tetszik neki a dallam és szöveg egyaránt, kifejezi az a magyar összes fájdalmát és örömeit. Angliában is többször elénekelt a himnusz, nem tud betelni vele.

A magyarok természetesen lelkesen megénezték a rokonszenves angol papot a himnusz eléneklése után.

Két tósz hangzott még el ezután: Székely Salamon tanár angol nyelven az angol nőkre írt poharát, miss Tagard pedig, aki már több ízben járt Magyarországon, válaszolt a felköszöntőre. Ezután a társaság a város nevezetéseinek megtekintésére indult.

A vértanuk szobránál.

Az angolok, kik a fővárosból Györy Ilona ironó, Boros György dr. kolozsvári unitárius theologiai dékán és Radnóti Dezsőnek az E. K. E. főtitkárának kíséretében időztek Aradon, a vértanuk szobrát és az ereklye-muzeumot tekintették meg. A társaság majdnem mindegyik tagjának fotograf-gépje van s utközben bármerre mentek minden nevezetes épületet, a szobrot, fogadtatásukat a pályaudvarnál, stb. lefényképezték.

A szobrot kalap-levéve állták körül az angolok, kiknek Györy Ilona angol nyelven mondta el a 1848—49-iki Szabadságharc aradi vonatkozásait, a 13 vértanu kivégzésének történetét, ugyan ő vitte a cicerone szerepét a muzeumban is, a hol az angolok egyenkint beirták nevüket a vendégkönyvbe. A muzeumból a lyceumba ment a társaság, s ott az épületnek Jókai-téri fölépcsőjén csoport-fényképet vettek le róla.

Délután fél öt órakor utaztak el az angolok, hogy folytassák utjukat Dévára, Vajda-Hunyadra, Tordára, Torockóra és onnan Kolozsvárra.

A jelen volt angolok nevei itt következnek: E. Antony, Th. Broadrick, Ceredig Jones, Holth W. Davies, J. Dunkerley, Wilfred, Taylor, Greaves, Ginever, W. Harrison, J. Speding, Tagart, Lister, Ward, B. Cessley, Shrubsole (az angol geológiai társaság elnöke), nők: miss Allwoock, Funnel, Tagart, Grüder, Teschenmacher, Lawrence, Minus, Fretwell, Spencer, Lister és mistress Falbot.

TANUGY.

(—) A felsőbb leányiskola a városi siketnéma intézet szép új épületében, a Hassinger-utcai leányiskola belső udvarában lesz elhelyezve és mivel elegendő számú tanuló jelentkezett, az intézet e hó 5-én megkezdte működését. Az első osztályban tanítani fognak Szőlősi István (magyar), dr. Somogyi Gyula (német) Kabdebó Lajos (állattan) Gyurkovics Anna (földrajz), Réti Odön (rajz és szépírás), Sváby Pálné (kézimunka), Boros Dora (torna), dr. Schmidt János (mennységtan). Beiratkozni lehet a felső kereskedelmi iskola könyvtári helyiségében

d. e. 10—12 vagy délután 2—3 az igazgató magánlakásán (Földes-ház II-em.) A felsőbb leányiskolai ötödik osztályu tanfolyam szintén szept. 5-én nyílik meg.

Betörés a Szabadságtéren.

(A „Vaskapu” betörési.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 2.

Az aradi rendőrség már három nap óta foglalkozik egy rendkívül érdekes betörési esettel, melyet két aradi iparossegéd követett el. A betörést a Szabadságtéren levő Marek-féle házban, a „vaskapu”-ban követték el a múlt héten csütörtökről péntekre virradó éjjel. A rendőrség a vizsgálat sikere érdekében titokban tartotta mindaddig a dolgot. A tettesek kiderítése Bedő Árpád dr., a bűnügyi osztály helyettes vezetőjének az érdeme.

Pénteken délelőtt egyszerre három feljelentés is érkezett be a rendőrséghez, hogy a Szabadságtéren álló „vaskapu” épületben Marek Samu bőrkereskedő, Szende Tivadar dr. és Wolszter Izrael lakásában ismeretlen tettesek, kik álkulcsokkal juthattak be a lakásokba, betörést követtek el s mintegy 4000 korona értékű arany és ezüst ékszereket, ruhaneműeket, egy revolvert és egy cilinderkalapot vittek el magukkal. A feljelentések folytán Bedő helyszíni szemlét tartott, melynek folyamán megállapította, hogy az ajtókat csak álkulcsokkal nyithatták ki, miután a záraikon az erőszaknak semmi nyoma nincs. Bedő eleinte azt hitte, hogy valamelyik cseléd követte el a lopást, mert minden jel arra mutatott, hogy a betörő ismerős volt a helyi viszonyokkal. A cselédek azonban tagadtak. Bedő aztán más irányban terjesztette ki a vizsgálatot. Gyanuba vett egy a házban lakó J. V. nevű foglalkozás nélküli lakatossegédet, akinek kutatni kezdte az összeköttetéseit. Gyanuja mindinkább erősödött, mikor tudomására jött, hogy a lakatossegéd álkulcsok készítésével is foglalkozott. Bedő csakhamar megtudta, hogy a lakatossegéd szoros baráti viszonyban él egy Sándor Gyula nevű krétarajzolóval. Bedő rögtön faggatni kezdte a lakatossegédet, de ez fölháborodva tiltakozott a vád ellen. Bedő azonban megmotozta és ekkor mellénye zsebében egy revolvergolyót találtak, mely épen beleillett abba a revolverbe, melyet Szende ügyvédől loptak el. A revolverben különben Marek vallomása szerint csak egy golyó volt. Másnap Bedő egész váratlanul betoppant a lakatossegéd lakására. A lakatos leveleket írt ismerőseikhez, a melyekben elbuszúzik tőlük. Azt írja ezekben, hogy mire a leveleket olvassák, ő már nincs életben. Az az egyik levél szövege szerint így hangzik:

Kedves barátom Kari! Utolsó levelemet hozzád intézem, melyben kérek, menj el ahhoz a kis cigányhoz, aki oly kegyetlenül bánt el velem és mond meg neki, hogy meghaltam inkább, mint hogy őt feledjem. Nem bírom felejtani, utolsó szavam az, hogy áldja meg az isten őtet, legyen oly boldog, mint amilyen boldogtalan én voltam és én vagyok. Isten veled kedves Károly, köszönöm jó barátságodat. Jer el és játszd el a siromon az ő kedves dalát és az enyémet:

Szegény anyám, ha tudta volna

Dehogy szült volna engemet . . .

Isten veled csókollak százezerszer, ószinte jó barátod:

J. V.

Bedő a levelek elolvasása után letartóztatta a lakatos, aki ekkor beismerte a betörést. Elmondta, hogy Sándor Gyula arcképfestő barátjával éjjel után a csukott szobaajtókat álkulcsokkal kinyitották, majd miután meggyőződtek arról, hogy a szomszéd szobákban alvó házbéliek nem ébredtek fel, a szekrényeket ki-

nyitották, melyekből minden értékes dolgot elvittek. Ezt hat éjjelen keresztül ismételték. A lopott tárgyakat aztán másnap eladták. Bedő Árpád kézrekerítette a lakatos cinkostársát is, aki hasonló beismerő vallomást tett. Az ellopott ékszereket Gutfreund Petőfi-utcai ékszerésznél értékesítették. Bedő elment az ékszerészhez és kérte az ékszereket. Gutfreund azonban letagadta, hogy hozzá ilyen ékszereket hoztak. Most ő ellene is megindult orgazdaság miatt a vizsgálat. Csak akkor adta ki az ékszereket, mikor a két tettes vallomását elébe tartották. Ekkor azonban az ékszerek már félig megolvastott állapotban voltak. A polgári rendőrbiztosok a zsidóbarátoknál is találtak olyan ruhaneműeket, melyeket a két betörő értékesített. Ezek között volt Szende Tivadar dr. tiszt uniformisa is. Azonkívül Nis szerbiai városba is küldtek lopott ruhákat és értéktárgyakat. Az aradi rendőrség távirati uton kérte meg a belgrádi rendőrség, hogy indítsa meg a nyomozást.

Bedő a nyomozást ma befejezte és áttette az iratokat az ügyészséghez.

Az első ülés.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 2.

A képviselőház holnapi ülése, mint a két hónapos vakáció utáni első ülés iránt szinte szokatlanul nagy érdeklődés nyilvánul nemcsak a politikai körökben, hanem a nagy közönség részéről is.

Erthető ez két okból is, mert körülbelül már holnap eldől, hogy az országgyűlést már 9-én feloszlattják-e, vagy meghosszabbítják-e még napjait s ez közvetlenül egyaránt érdekli a képviselőket, mint a választókat.

De sokan kíváncsiak a munkaprogramra is. Vajon mit végeztet a kormány ezzel a házzal, ad-e egyáltalán még munkát neki.

Ez magyarázza meg azt a feltűnő jelenséget is, hogy a holnapi ülés alkalmából már tegnap és a mai nap folyamán szokatlanul sok képviselő jött fel vidékről s ha nem csalódunk, holnap zsufolt ház lesz együtt, amelynek izgatottságát vagy lecsillapítja kissé Szell Kálmán miniszterelnök, vagy még idegesebbé teszi, a gyors oszlásra adván okot.

Ugy a szabadelpártnak, mint a néppártnak és függetlenségi pártnak is számos tagja van Pesten.

Az ellenzéki pártok már ma este bizalmas értekezletet is tartottak, amelyeken — mint fővárosi tudósítónk értesül — az esetleg megteendő interpellációkat és a választások esélyeit beszéltek meg.

Némi feltűnést kelt Ugron Gábor holnapra bejelentett interpellációja a balkán mozgolódások tárgyában. Nem annyira a kényes és fontos politikai kérdés fölvetése kelt érdeklődést, minthogy a kormánynak felhivatalosan közzétett nyilatkozatai amugy is teljesen megnyugtatók, hanem az, hogy miként fogadják Ugron első szereplését a Rimler-ügy után.

Ugronnak ugyanis meg van az a furfangja, hogy ha valami baj éri, (lásd vicinális, zabszállítás, etcetera) mindjárt valami fontos államügy jut az eszébe, hogy az ő kisedet dolgait felejtse a világ.

MULATSÁGOK.

(=) Műkedvelői előadás. Szépen sikerült műkedvelői előadást rendeztek tegnap délután az újtelepi iskola növendékei *Krizsán János* nagyváradi-uti háza udvarán rögtönzött színpadon, az újtelepi szegény sorsu iskolás növendékek selyélyezésére. A növendékek közül szép tetszést arattak: *Ungár Giza*, *Krón Margit*, *Krizsán Aranka*, *Vince Aranka*, *Springer Aranka*, *Krizsán Mariska*, *Krón Jolán*, *Szabó Margit*. A növendékek „A költő” című verses vigjátékot adták elő igen ügyesen. Azután *Krón Edus* lépett az emelvényre és igen szépen elszavalt egy monológot. Legközelebb a növendékek a Kossuth-szobor alapja javára rendeznek műkedvelői előadást.

Sikkasztó huszárkáplár.

(Szerelem a mulatóhelyen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, szeptember 2.

Egy nagyváradi huszárkáplár el sikkasztotta a reá bizott ezredpénzt s megszökött Nagyváradról.

A megtévedt fiatal embert az sodorta romlásba, aki majdnem mindannyiunk életében nagy szerepet játszik, aki sokszor intézi a férfi sorsát: a — nő.

A sikkasztó káplárt *Hans Ritter*-nek hívták s a 7. számú huszárezrednél szolgált. Messze Csehországból került hozzánk és sehogysem érezte magát jól a magyar vidéki városban míg meg nem ösmerkedett egy éjjeli mulatóhelyen *K. Nellivel*, egy szép, magas, mélyszeges szemű kecskeméti leánnyal.

A rendkívül intelligens huszárkáplár nagyon megszerette *K. Nellit*, ki a romlott környezetben is sokat megőrzött lelke tisztaságából. Roppant tetszett neki, hogy a leány nem vesz részt társnői féktelen duhajkodásaiban, hogy az olyan szomorú s kikivánczozik környezetéből.

S így szólt a leányhoz:

— Én elfogom magát venni feleségül, ha maga is akarja.

— Nem lehet az — mondta a leány — nem lehetek én egy becsületes ember neje. Ha előbb találkoztunk volna, régen, mikor még nem voltam rossz.

Hans Ritter megmagyarázta neki, hogy az elhibázott életet újból lehet kezdeni, a bűnt le lehet vezetni. Ha megígéri, hogy tisztességes lesz, ő a pap elé vezeti.

De *Nelli* csak nem bizott benne. Megaranyozta ugyan napjait, hogy egy ember másként bánnik vele mint a többiek, hogy mirtus koszorút akar tenni a fejére, amihez való jussát ő már elvesztette, ám azért továbbra is szomorú maradt.

A huszárkáplár azt hitte, hogy *Nelli* idegenkedik tőle, s meg akarta magát kedveltetni előtte. Vitte neki a sok drága ajándékot s kezdte szórni a pénzt, hátha annak lesz valami varázsa a leányra. Folyton nála volt, elhanyagolta a teendőit s valóságban pezsgőben fürdette állandóan *Nellit*, lássa az, hogy semmit sem sajnál.

Tegnap aztán elbucszott a leánytól. Keservesen, könyek között.

Nelli, egyetlen *Nellikém*, most sokáig nem fogjuk egymást látni. De visszajövök érted, maradj hű hozzám.

S tegnap megszökött Nagyváradról.

Ritter körülbelül 2000 koronát sikkasztott el a reábizott pénzből, amit majdnem az utolsó krajcárig a leányra költött.

Az ezredparancsnokság megtette a lépéseket kézrekerítése iránt.

Megőrült polgármester.

(Botrány egy fővárosi szállodában.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 2.

A fővárosban megjelenő „Magyar Nemzet” ma esti számában a következő hirt hozza:

— Egy nagy alföldi város polgármestere, ki azelőtt, mint a királyi ügyészség egyik kiváló tagja működött s a közéletben kitűnő nevet vívott ki magának, úgy, hogy polgártársai bizalmából néhány év előtt polgármesterré lett, ma egy fővárosi szállodában feltűnően viselkedett, mire az előhívott mentők szükségesnek tartották a Schwartzter-féle intézetbe szállítani.

Egy szép karriér megszakadását jelentő a félhivatalos újságnak ez óvatos formában szerkesztett hirt.

Dr. Bulyovszky Józsefről, Nagyvárad polgármesteréről van szó, kit családja, nagyfoku idegbajának gyógyítása végett, a fővárosba szállított, hogy onnét meggyógyulva térjen vissza előkelő állásába, ahova csak pár év előtt választották meg, igaz lelkesedéssel.

A Kerepesi-úton levő Pannónia-szálló előtt nagy népcsoport támadt ma délután. A szálloda első emeleti folyosójáról kétségbeesett sikoltozás, kiabálás hallatszott, s a járókelők azt hitték, hogy valami nagy szerencsétlenség történt a szállóban, s a vendékek nem tudnak kimene-külni.

Néhány perc múlva magából kikelt arccal futott le az emeletről a szálló szobapincére s a telefonhoz rohant, hogy a mentőkért telefonáljon, mert egy ur a szállodában megőrült, s fojtogatni kezdte őt.

A mentők rövidre rá meg is érkeztek, s ezeknek sikerült kényszerzubbonyt adni a szerencsétlen emberre s beszállítani a Schwartzter-féle gyógyintézetbe.

A fővárosban, hol *Bulyovszky*knak sok ismerőse van, csakhamar hirt futott a szomorú esetnek. *Bulyovszky* elmebaja egyébként, mint ismerősei mondják, nem egészen új keletű, felgyógyulása mind a mellett remélhető.

HIREK.

Egy aradi kereskedő hirtelen halála.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 2.

Ma este az Andrassy-úton, a korzón hirtelen nagy csődület támadt a Gebhart-féle ház előtt. Az emberek az „Aradi Louvre” című kereskedés előtt állottak és élénken beszéltek az esetet, hogy az aradi Louvre tulajdonosa, *Márkus Lajos* hirtelen meghalt.

Márkus Lajos már hosszabb idő óta foglalkozott avval az eszmével, hogy felosztatja üzletét és Budapestre költözik. Ezt a tervét nemrégén közhírré is tette, mert már napok óta hirdette a lapokban, hogy felosztatja üzletét. *Márkus* családja tegnap reggel el is utazott már Budapestre s ő a napokban akarta követni családját.

Estefelé az udvaron volt dolga s aztán bement az üzletbe. Alighogy bejött, a fejéhez kapott. Összerogyott, és anélkül, hogy egy szót szólhatott volna, meghalt.

Az üzletben csak egy segéd volt jelen, a kinek lármájára elősiettek a szomszédok. De minden ébresztési kísérlet hasztalan volt. Szívszélhűdés ölte meg. Ismerősei táviratilag értesítették a gyászestéről *Márkus Lajos* családját és fiát, a ki most fegyvergyakorlaton van.

Szivarozók pszichológiája.

Tessék csak megfigyelni őket.

Aki a szivar hegyét minden teketória nélkül leharapja, az erőszakos, mindenre képes, brutális jellem. Fogadhatunk rá, hogy képes volna egy szöveget ruhakéfével, csizmahuzóval a falba verni, ha kalapácsot nem talál kéznél.

A másik ellenben, aki gondosan vágja le késével a szivart, tisztakezü, higgadt, mérsékelt, néha talán nagyon is pedáns férfiú. Inkább nem szivarozik, semhogy leharapja a szivart; inkább nem veri be a szöveget a falba, ha kalapácsot nem kaphat.

Ismét más, aki szivarját felénel eldobja, csak-hogy ujat kezdessen, inkább rosszal szí, csak többet szihasson, a gyönyörökben telhetetlen, nagy étkű, de kitartás nélkül való ember. Az ilyen ember inkább a derb, basális társaságot keresi, mint a finom szellemes népet. Szemével mindent fölfalna, mégis mindent megun.

Az olyan ember, akinek szivarja végig szépen, száraz marad, aki azt keze közt szét nem nyomja, össze nem nyalazza, el nem rágja: finom, előrelátó, egyenes jellem. Bátran rábizhatja minden anyai fiatal leányát, az nem fog neki illetlen dolgokat mondani. De nem is keveredik az ilyen ember hozzá nem illő társaságba.

Ha valaki szivarját arra hivatott kis gépezettel metszi el, arról biztos, hogy annak „en gros”-val van dolga. Az gyáros, nagykereskedő, vagy finanszember. Esetleg tanár vagy katona. Szóval valaki, akinek tömeggel van dolga. Az ilyen gyors sikerek embere; legyen tero a harctér, a zöld asztal, vagy a komptoár.

Végül, aki szivarjára husszor is rágyújt, hogy ugyanannyiszor el hagyja aludni; aki a hamut szerteszórja és bele-bele bámul a füstbe, az szórakozott, ábrándos ember. Jölelkű, érzékeny kedélyű. Hajlik a nemesre, de tüze többnyire szalmaláng. Új munkát kezd, mielőtt a régit befejezné; hamar lelkesül, de hamar el is csügged.

Végül még egy érdekes hasonlat álljon itt az asszonyról meg a szivarról. Milyen jól esnek az első szippantások — a mézeshetek. Majd a szivar valódi ize érzik, mint az asszonynak is mézeshetek után tűnik ki valódi jelleme. Végre kezd a szivar is, mint az asszony — keserű, kellemetlen, epés lenni. De azért van, aki az eldobott szivarvéget fölszedi és jónak találja . . .

— Személyi hir. *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag, az Arad csanádi vasutak vezérigazgatója nyári üdülését befejezván, tegnap Aradra érkezett, s hivatalát újból elfoglalta.

— Mikor lesznek a választások? A „Neues Wiener Tagblatt” budapesti értesülése szerint a mai minisztertanács az új választások határidejét október első felére állapította meg.

— A román királyi pár Budapesten. A román királyi pár ma reggel átutazott Budapesten. Reggel 7 óra 50 perckor érkeztek meg a keleti pályaudvarra a kolozsvári gyorsvonattal, melyhez a királyi pár részére két külön udvari kocsit volt csatolva. A királyi pár fogadására megjelentek a pályaudvaron *Cociurano Viktor* román konzul, *Pekáry József* kir. tanácsos, főkapitányi helyettes, *Lachnit* állomásfőnök, *Offner* vasuti főfelügyelő és *Pavlik* rendőrfőfelügyelő. A királyi pár egy óra hosszáig időzött Budapesten. *Károly* román király kiszállott a kocsijából s a tiszteletére megjelent urakkal a királyi váróterembe ment, ahol az egész időt beszélgetéssel töltötte. Különösen érdeklődött Budapest fejlődése és a mai politikai viszonyok iránt. *Erzsébet* királyné az egész időt a vasuti kocsiban töltötte. A királyi pár 8 óra 50 perckor a bécsi gyorsvonattal tovább utazott. A román király és királyné a ragotri-füredőbe utaznak, ahol három hetet fognak tölteni.

— **A kolozsvári Mátyás-szobor.** A kolozsvári Mátyás-szobor, mely *Fadrusz* János vésője alul került ki, már teljesen készen van. Ma délelőtt a szobor bizottság küldöttséget menesztett fel Budapestre *Szvacsina* Géza polgármester vezetése alatt, hogy átvegyék a már teljesen kész szobrot, melyet szép ünnepek mellett fognak Kolozsvárott leleplezni.

— **Vilma királyné állapota.** *Vilma* hollandi királyné családi örömeinek néz elébe. Az örövendetes eseményt januára várják.

— **Pisztolypárba.** *Radó* Károly dr. ügyvéd és *Palágyi* Lajos, az aradi szintársulat tagja között tegnap délelőtt a csálai nagyerdőben pisztolypárba folyt le. Feltételek voltak egyszeri golyóváltás, 25 lépésről, avansz nélkül. *Radó* segédei *Pálmai* Lajos dr. és *Herc* Andor dr. *Palágyi* segédei *Szekely* Mór és *Földes* Miklós voltak. Sebesülés nem történt.

— **A hadgyakorlatok.** *Dolnji-Miholjac*-ról jelentik: Itt lázasan folynak az előkészületek a király fogadására. A pályaudvaron és a kastély előtt, a melyben a király lakni fog, diadalkapukat emelnek. A grófi kastélyban a királyllyal együtt lakik majd *Beck* Frigyes báró vezérkari főnök. *Ferdinánd* román trónörökös *Kohn* Albert nagykereskedőnél, *Lipót Szalvátor* főherceg *Kohn* Gábor kereskedőnél, *Ferenc Ferdinánd* és *József* főhercegek, *Krieghammer* Ödön és *Fejérváry* Géza miniszterek az uradalmi épületekben fognak lakni. A noskovcei vasuti állomáson fogadja a király *Verőce* és *Eszék* törvényhatóságok küldöttségeit. A fogadásnál jelen lesz *Szell* Klmán miniszterelnök és *Khuen-Hederváry* bán, akik azonban *Dolnji-Miholjacra* nem kísérik a királyt. A küldöttséget *Pelecevic* Tivadar gróf főispán vezeti a király elé. *Dolnji-Miholjac*on a helyi hatóság fogadja ő felségét. A husz perccel később különvonaton érkező *Ferdinánd* román trónörökös tiszteletére a pályaudvaron diszszázadot állítanak fel. A király szállására kíséri a trónörökös, azután a maga szállására megy. Este kivilágítás lesz. A kastély udvarában udvari konyhát rendeztek be. Szeptember 14-én reggel a hadihíd verése után ő felsége *Görcsönybe* megy. Az út mintegy két óráig tart.

— **Sima Ferenc.** Amerikából nagy vigan küldözgeti haza leveleit itthon maradt feleségének, melyet a „Csongrádmegyei Ellenzék” című szentesi ujság hűen leközl. Immár tizenötödik levele látott napvilágot, mely *Mc.-Keesportból* kelt, július 22-én. Megtudjuk e levélből, hogy *Kovács* Kálmán volt algyői káplán vendégszeretetét élvezi, aki ott plebános és aki szerint *Uj Magyarországot* fognak teremteni Amerikában. Irja a többek között, hogy bizonyos *Medvecky* nevezetű gör. kath. lelkész így szólott hozzá:

— No uram, megmutatjuk, ha Magyarország kiüldözte *Sima* Ferencet Amerikába, úgy itt sokkal nagyobb ember lesz, mint ott volt és gondoskodunk arról, hogy fényes egzisztenciája legyen!

Mint már említettük, *Sima* közjegyzői irodát nyitott *Keesportban*, mely jövedelmező tüzletben *Kovács* és *Medvecky* mint társak szerepelnek.

— **Öngyilkos budapesti bankár.** *Freund* Mór a budapesti *Freund és Társa* banküzlet tulajdonosa ma délelőtt mellbe lőtte magát. A mentők még élve szállították a kórházba. Minthogy banküzlete a legutolsó időkig is virágzott, öngyilkosságának okát nem tudják. Az öngyilkosság nagy feltűnést kelt kereskedői körökben.

— **Mikor a miniszter udvarias.** A máramaros-szigeti kiállítás idején *Hegedüs* Sándor miniszter tudvalegőleg a báró *Rosznér* Ervin főispán vendége volt. A megnyitást követő estén a miniszter megállapodott a többi előkelő vendégekkel abban, hogy másnap reggel tíz órakor kirándulást tesznek *Körösmezőre*. A főispán neje alighogy megtudta a szép tervet,

nyomban ajánlkozott, hogy ő is beáll a kirándulók közé, ami persze már sokkal érdekesebbé tette a különben hivatalos színű utazást. A miniszternek ekkor az a gyöngéd és udvarias ötlete támadt, hogy jó lenne reggelre az állomásnál egy szép virágcsokorral meglepni a bájos utitársnőt. Igen ám, de a kegyelmes ur elfelejtette, hogy *Máramaros-Szigeten*, a zordon *Kárpátok* tőszomszédságában van. Főlhajszoltatta az egész várost, mégsem lehetett valamire való bokrétát összeszedni. Csakhogy ha *Hegedüs* Sándornak jó ötlete támad, nem egykönnyen mond le annak megvalósításáról. — Esteli tizenegy óra volt. Magához rendelte *Dobiecky* Sándor lovagot, a debreceni ügyvezetőség főnökét és előadta kívánságát: csokor kell mindenáron és pedig másnap reggel tíz óráig.

— Meglesz: — mondotta *Dobiecky* és egyenesen a telefonhoz sietett.

— A debreceni üzletvezetőséget csengegette föl.

— Kérem sürgősen *Bocán* főnök urat!

Csak hosszú lőtás-futás után akadtak rá *Bocánra*. Sietett a telefonhoz:

— Halló, *Bocán*!

— Halló, *Dobiecky*! *Hegedüs* Sándor ő kegyelmességének egy virágcsokor kell reggel kilenc órára *Máramaros-Szigeten*. Okvetetlenül meglegyen.

— Okvetetlenül meglesz.

Bocán egy kertészhez hajtatott és felkötötte álmából:

— Egy csokor kell.

— Igen ám, de ma vasárnapi munkaszünet van.

— Ej, a miniszternek kell!

— Vagy úgy! Az más!

Reggel két órára kész volt a csokor, a három órai vonattal utnak indították és reggel kilenc órakor ott illatozott már a főispánénál, aki nem is sejtette, hogy a miniszteri hatalom és az erős akarat egyik legékebb dokumentumát tartja a kezében.

— **Hollandiaiak társasköre Budapest.** A belügyminiszter jóváhagyta a *Németalföldi Társaskör* alapszabályait. A kör székhelye Budapest s a célja az, hogy a Magyarországon és különösen a Budapestben lakó németalföldiek közt az összetartást és a társadalmi érintkezést előmozdítsa. A körben a politikai és vallási kérdések tárgyalása tilos.

— **Esküvőről a halálba.** Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap, vasárnap déltán *Kis-Pesten*, sötét gyászt borítva egy fiatal pár lakodalmi boldogságára. *Sillári* Endre fővárosi rendőrtisztviselőnek és nejeinek, szül. Erős Rozáliának a fia: *Sillári* István Sándor tegnap tartotta esküvőjét *Szent-Lőrincen* *Róka* Emiliával, egy vagyonos *szent-lőrinci* polgár leányával. Esküvő után az új pár meg a násznép kocsikra ültek, hogy *Kis-Pestre* hajtsanak. Az első kocsin ült az örömanya: *Erős* Rozália egy nőrokonával és egy leánykával. *Kis-Pestre* érve a *Nagy Sándor-utcában* ezt a kocsit elragadták a lovak és szédítő sebességgel ragadták magukkal. A kocsis igyekezett megfékezni a lovakat, de hiába; a megvadult állatokkal nem tudott birni. A kocsiban ülők rémült kiáltásaira az utcán járó-kelek közül is többen a lovak után vetették magukat, de ezek feltartóztathatlanul száguldtak előre. *Erős* Rozália látva, hogy a kocsit nem bírják megállítani, kiugrott a kocsiból, de vesztére. Ugy vágódott a földre, hogy agyrázkodást szenvedett és nyomban meghalt. A lovak pedig tovább rohantak mignem a másik utcában felfordították a kocsit. A kocsiban ülő leánykának semmi baja sem történt.

— **Ellenőrzési szemlék a megyénél.** Arad megye területén az ellenőrzési szemlék a követ-

kező sorrendben fognak lefolyni: *Borosjenőn* október hó 1., 2. és 3-án, *Borossebesen* 7., 8. és 9-én, *N.Halmágyon* 11. és 12-én, *Ternován* 14-én és 15-én, *Világoson* 17., 18. és 19-én, *Kisjenőn* 21., 22., 23. és 24-én, *Eleken* 26., 27., 28. és 29-én, *Radnán* 31-én és november hó 1. és 2-án, *Soborsinban* november hó 4. és 5-én.

— **Milliomos-szeszély.** A leggazdagabb amerikai földesurak egyike, *Mr. Morton* családjával együtt rendszeresen a birtokán, kastélyában lakott, mert a nagyvárosi élet zajától megcsömmörlött. Csakis időnként, kivételesen, leginkább színházlátogatás céljából utazott családotul a közelebb fekvő nagyvárosok valamelyikébe, de nemsokára ezeket az utazásokat is meguntta. Hvgy tehát még az ut fáradalmaitól is megkímélje önmagát és hozzátartozóit és nehogy a műélvezetekről kénytelen legyen lemondani: kastélya szomszédságában építtetett magának egy külön színházat, közel egy millió dollárért. A hatalmas épület homlokzatán most ez a felirat hirdeti a milliomos gazda szeszélyét: *Morton Opera House*. A felavató előadáson elsőrendű amerikai színészek játszottak a rendszerrel is magasabb honoráriumért. A primadonnának egy föllépésért 2000 dollárt fizetett *Morton* — de nem tapsolt neki. A szokásos hódolatnyilvánítástól, vagyis a tapstól való tartózkodását azzal okolta meg, hogy ő az elismerését — dollárokból fejezi ki.

— **A dán király és alattvalói.** *Keresztély* király tegnap délután *Kopenhágában* az *amalienbergi* kastélyban az országnak majenem valamennyi községéből összesereglett 8000 főnyi küldöttséget fogadott, amely a királynak köszönetet mondott az új minisztérium kinevezéseért. Egy külön küldöttség a palotába ment, ahol a király fogadta, a királyi család tagjaitól és az ott időző vendégektől felvéve. A küldöttség szónoka köszönetet mondott a királynak azért, hogy bizalmát a nép nagy többsége felé fordította és a döntő pillanatban belátta, hogy a miniszterváltásra szükség van, ha azt akarják, hogy a politikai munka békés és termékeny legyen. A király válaszában körülbelül ezt mondta:

— Uraim, akik részben messze földről jöttek ide, hogy engem üdvözöljenek, önökre nézve is döntő jelentőségű volt július 23-ika, mert ez a nap remélhetőleg kezdete lesz a haza javára való termékeny munkálkodásnak. — Mostani tanácsosaimat derekasságukban és hazaszeretőkben való teljes bizalommal hívtam meg és a mint én meg vagyok győződve róla, hogy ebben a bizalomban nem fogok csalatkozni, a minisztérium is biztosítva lehet teljes támogatásomról. Erősen bizom benne, hogy a nemzet nagy többsége, a mely e minisztérium meghívásával teljesülve látja óhaját, most tettel be fogja bizonyítani, hogy bizalmi férfiai nemcsak mint az ellenzék vezéreit tudja támogatni, hanem a kormány felelős vezetőinek összehasonlíthatatlanul nehezebb feladatában is. Abban a reményben, hogy a most beállott változás a haza javára és szerencséjére békét és egyetértést fog teremteni, kérem önöket, adják át szíves üdvözlőmet azoknak, a kiknek nevében idejöttek.

A beszéd után a király a palota előtt összegyűlt sok ezer főnyi néptömeg lelkes örömrivalgása között az erkélyről a dán hazát élte.

A délután adott disztrakomán *Deuntzer* miniszterelnök beszédet mondott, a melyben a minisztérium főfeladatainak az igazságügy reformját, a politikai és bűnügyekben való esküdtbíráskodással, bizottság kiküldését a honvédelem szabályozására, a kishivatalnokok fizetésének javítását és az adóügy gyökeres reformját vallotta.

— **Kallós Ede** — egészséges. *Kallós* Ede jeles szobrászunk, akiről néhány lap azt írta, hogy megtébolyodott, ma *Abbáziából* a következő sorok közlésére kéri fel a lapokat:

— *Igen tisztelt szerkesztőség!* Ma korán reggel szokás szerint „napfürdeni” mentem bárkasonnal. Tetszik tudni, mi a napfürdő? Az ember kimegy bárkán a tengerre, jó megszire, hogy a partról ne lássák; ott aztán a

bárkás egy jó széles deszkát fektet a csónak tetejére, a napfürdő közben megszabadul fehér strand-ruhájától és végigterül a bárkára fektetett deszkán; minden öltözete egy széles karimájú szalmakalap, a mely a vakító sugaraktól védi a szemet. A nap izzóvá égeti a testet s egy-egy intésre a bárkás végigönti az embert egy veder vízzel.

Sokan vagyunk itt Abbáziában, a kik reggelente napfürdőt veszünk.

Ma különösen jól esett, mert a nap forrón tüzött. Talán tizedszer öntött le bárkásom, a mikor a partról áthallatszott hozzám nővérem hangja: Kétségbeesetten hívott ki. Hamarosan magamra szedtem ruhámat, a bárkás pedig erős evezőcsapásokkal vitt ki a parthoz.

Lelkedezve futottam nővéremhez.

— Mi baj? — kérdeztem.

— Olvastad? meredt rám ijedt szemeikkel és egy újságlapot lengetett. Odabökött a budapesti újság egy kis közleményére az újjával. Elképedtem. Vastag betűk hirdették benne:

— *Kallós Ede* — az *őrültek házában*.

Kérem szépen, igen t. szerkesztő ur, nyugtassa meg művészbarátaimat, akikről azt olvasom, hogy a körükben kinos szenzációt keltezt megtebolyodásom és nyugtassa meg a magyar kir. ügyészséget, a melynek körmei közt vagyok (most mintázom nevezetesen Kozma Sándor nagynevű néhai főügyészünk siremlékét), hogy pompásan érzem magam, néhány nap múlva hazajövök, s pihent erővel, bronzszínűvé sülve a napfürdőtől, befejezem Kozma emlékművét. Igen tisztelt szerkesztő urnak készséges híve *Kallós Ede*.

— **A hamis Borghese herceg.** Veszedelmes eselést tartóztatott le a minap a londoni rendőrség. A csaló *Botges* Emanuel, volt osztrák alattvaló, most amerikai polgár, a ki *Berger* dr., *Borghese* herceg, *Pacciavelli* gróf stb. álnévek alatt szerepelt. Husz esztendő óta számtalan csalást követett el oly módon, hogy fiatalabb és idősebb leányoknak házasságot ígért, azután megtakarított pénzüktől megfosztotta őket. Szédelgéseivel dolgában a vizsgálat az egész világra kiterjed, mert *Botges* majdnem minden nagyobb városban időzött hosszabb-rövidebb ideig. Szinte bihetetlen ügyességgel hálózta be áldozatait s még hozzátartozóik bizalmát is megszerezte. Rendesen azzal kezdte, hogy az újságokban hirdetést tett közzé, a melyben feleséget keresett. Ha megtudta, hogy a menyasszony jómódu, udvarolni kezdett neki s ha szükség volt rá, látszólag meg is esküdött vele. Az ilyen esküvőknél cinkostársai segítettek neki, a kik a hamisított okmányokat csakhamar eltüntették s rendesen nemsokára kerekelt oldott a férj is, de magával vitte feleségének pénzét. A szivtelen ember természetesen arra számított s a legtöbb esetben csakugyan úgy is történt, hogy a megcsalt asszony szegényében nem fog följelentést tenni ellene. Legutolsó áldozata Londonban mégis följelentette, a mire letartóztatták. A csalót kiszolgáltatták az amerikai hatóságoknak.

— **A kereskedők és a finánci orr.** Cyrano de Bergerac óta mind nagyobb érdeklődéssel fordul az emberiség az orrok világa felé. Köztük igen előkelő hely jut a finánci szaglós szervnek. Ez nem közönséges orr, hanem meg van áldva a szimatolásnak valami csodálatos művészetével. Megérzi ott is a bűnöst, a hol maga az ártatlanság ül orgiát. A kereskedők eleget panaszkodnak rája. Legujabb panaszuk a következő: Egyes nagy cégek vevőiknek boríték alatt árjegyzéket szoktak szétküldeni. Némely nagykereskedő százezreivel küldi szét ezeket az árjegyzékeket. Valamelyik fináncorr kiszimatolta, hogy ezekre az árjegyzékekre stempelit kell ragasztani. És azontul elkezdtek az árjegyzékeket küldő kereskedőket büntetni, zaklatni. Például a *Neumann M.* ruhacégnak, a melynek Aradon is van kereskedése és százezernyi ilyenféle árjegyzéket küldött szét, har-

manezzer árjegyzékét vették jövedéki eljárás alá. Kihágási eljárás alá vetették a cég főnökét, üzletvezetőjét, nyomdászát. Az örökös idézés, bíróság elé való meghívás, mely annyi idejét rabolja el a másrahivatott kereskedővilágnak, ezzel is megszaporodott. A zaklatott kereskedők nem hagyták annyiban a dolgot és szorosán megvizsgálták a világ legbonyolultabb törvényét, a bélyegtörvényt és úgy találták, hogy a törvények egyetlen rendelkezése sem sújtja bélyegkötelezettséggel azokat az árjegyzékeket, melyeket a cég ismertetése céljából küld szét. A díjjegyzék 84. B. 2. és 3. pontja szerintesik ugyan egy árjegyzék bélyegkötelezettség alá, de csak olyan árjegyzék, amit a kereskedővilág *faktura* néven ismer, vagyis amely *fennálló követelésről* szól, tehát inkább számla, mint árjegyzék. A kereskedők, akiket a tévesen magyarított szakasszal zaklatnak, egyesületek, hogy panaszukat a kereskedelmi és pénzügyminiszter elé viszik és felszólítják ezen az uton a többi kereskedőket is, hogy csatlakozzanak a mozgalomhoz.

— **Halálozás.** *Glück* Ábrahám világiosi kereskedő és hitközségi elnök élte 71 tk évében elhunyt. Halálát nagy rokonság gyászolja.

Szántay Lajosné, született *Széles Terézia* életének 58-ik évében elhunyt Aradon.

— **A patogatott kukorica.** A londoni turistaegyesület egyik tagja Aradra utaztában kiszállott Budapesten. Bolyongásai közben a Garay-térre érkezett, ahol nagy csodálkozással nézte egy kofa — patogatott kukoricás kosarát.

— Egy liter egy krajcár — mondta a kofa.

Az angol lehajolt hozzá s így szólt:

— Hejn?

— Aszondom, hogy litere egy krajcár.

Az angol elővett a zsebéből egy huszfillérest s tartotta a zsebében.

A jobboldalon lévő oldalzsebébe került az első liter, a baloldaliába a második, a nadrágja zsebeibe a harmadik és negyedik, míg végre az angol rettenetesen ki volt tömve kukoricával.

Csendesen leült egy köre s eszegetni kezdte a kukoricát. Az egyik zsebe tartalmát meg tudta enni, de a többi kilenc még tele volt. Szépen kiszógogatta hát az utcára, aztán kivette a jegyzőkönyvét s azt írta bele:

— Gazdag ország. Nagyon gazdag. **A nagyon** szót aláhuzta.

— **A tiszteletpéldányok.** A könyvkiadók, ha új tankönyv kerül a piacra, az új kiadványokból egy-egy példányt küldenek a tanároknak, hogy azok a könyvről ily uton is tudomást szerezzenek. Tiszteletpéldánynak mondják ezt és a tanárok bizvást el is fogadhatják. Nem is szokás visszautasítani. Azonban, ha akad valaki, aki fölteszi a tanárokról, hogy ők a könyvkiadók ezen szokásával visszaélni tudnának, akkor ez az üzleti élelmesség megengedett hajtárát tullepi, mert egy hivatásától teljesen áthatott tanári kart kalmár fortélylval behálózni legalább is nem illik. Van Budapesten egy élelmes cég, amely nyomtatott blankettákon azt az ajánlatot teszi a tanároknak, hogy a kapott tiszteletpéldányokat a boltiár feléért neki eladják. Igéri, hogy a pénzt diszkrét módon küldi meg. Vagyis tudja, hogy oly dolgot kíván, ami diszkrécióra szorul. Magyarán mondva, azt óhajtja, hogy a tanárok ne várják be, míg a könyvkiadók jószántukból küldik a tiszteletpéldányokat, hanem követeljük és lehetőleg sokat követeljük, mert így többet kereshetnek. Már vidéki tanárok is kaptak ilyen ajánlatot, egy se akadt, aki megbotránkozással vissza neutasította volna.

— **Miért nincs automobli Londonban?** A Londonban megforduló idegeneknek feltűnhetett, hogy egyetlen autóbilit sem láthattak Londonban. A párizsi *Figaro* most megmagyarázza, hogy miért nincs automobli az angol fővárosban. E szerint a londoni rendőrfőnök az automobollik használatára vonatkozólag a következő rendelet adta ki:

„Az automobli kocsik sebessége nem lehet több óránként 4.800 méternél, nehogy a közbiztonságot veszélyeztesse az automobli; ugyanez okból minden automobli előtt száz méternyire egy gyalogos ember járjon, aki kezében egy kis vörös zászlóval figyelmeztesse az embereket, hogy térjenek ki a gép kocsii elől.”

Akinek tudomása van erről a rendeletről, az persze nem csodálkozhatik azon, hogy Londonban nincs automobli.

— **Harmincötöz gazda gyujtogatása.** Nagy tüzvész pusztított tegnap Páhiova temesmegyei községben. A község szérűskertjében kigyuladt az ott fölhalmozott óriási mennyiségű gabona és teljesen elégett. A kár közel ötvenezer korona. Harmincötöz gazdának a gabonatermése volt kazlakba rakva a szérűskertben, ahol a tűz támadt. A tűz éjjel keletkezett s mire a segély megérkezett, lángtengerben állott az egész szérűskert. Oltásra nem is lehetett gondolni s a védelem arra törekedett, hogy a tűz terjedését megakadályozza. A tűz reggelig tartott. Makkorára elpusztult az összes gabona-kazal. A csendőrség vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy a tűz miképpen keletkezett. A vizsgálat során megállapították, így mondja a csendőri jelentés, hogy a gabonatermést a harmincötöz gazda közös megegyezéssel gyujtotta föl azért, hogy hozzá jussanak a biztosítási összeghez. A csendőrség ennek folytán a harmincötöz gazdát gyujtogatás és csalás büntetnének elkövetése miatt följelentette a temesvári kir. ügyészségnek.

— **A Kossuth asztaltársaság ülése.** Az aradi Kossuth asztaltársaság a Novotny-féle vendéglőben ma este értekezletet tartott, melyen a Kossuth-szoborra legutóbb befolyt adományokról számoltak be. Adakoztak:

Szabókongresszus 20.90 kor. Szikvizgyárosok 25 kor. Huzó István Magyarvárosi asztaltársaság 20 kor. Kereskedők gyujtói 101.14 kor. Szegedi cipész kongresszus 5 kor. Kereskedő ifjuság mulatsága 50 kor. Sófalvi György 5 kor. Novotny Lajos 5 kor. Antalfalvi Sándor 1 kor. Steinitz Miksa 17.20 kor. Győri nyomdász kongresszus 62 kor. (Boros János az Aradi nyomda részvénytársaság vezetőjének gyujtása.) Máv. altisztai kör 83.40 kor. N. N. 1 kor. Wild János 1 kor. Id. D. 48 fillér, Winter Simon 80 fillér. Névtelen asztaltársaság 1.20 kor. Lübeck 46 fillér, Bendik J. E. 4 kor. Widulovits Izidor 2 korona.

— **Élethossziglani börtön — egy lynchelőnek.** Alabama állam Wetumpka városában az esküdtek egy amerikai embert élethossziglani fogházra ítélték, a miért részt vett egy szerezsen meglynchelésében. A vádlott nem tagadta cselekedetét, de megnevezett tizenöt más személyt, a kik vele együtt követték el a lynchelést a négeren. Ez különben az első eset, hogy lynchelés miatt valakit megbüntettek. Az ítélet szigorán fennakadtak az amerikaiak, a kik azt hiszik, hogy az esküdtek az ügyet újból tárgyalni fogják s ha ez meg nem történék, úgy a kormányzó meg fog kegyelmezni a lynchelőnek.

— **Tűz a kaszárnyában.** Ma hajnalban a budai várban levő *Ferdinánd*-kaszárnyában tűz ütött ki. Egy első emeleti szobában az ágy meggyuladt, amittől a szoba többi butorai is lángot fogtak. Mielőtt a veszedelem nagyobb mérvet ölthetett volna, a kivonult tűzoltóság eloltotta a tüzet.

— **Pörül járt betörők.** Budapestről írják: Ma reggel *Aron* Jenő 16 éves szobafestő és *Vahl* Pál 20 éves bolti szolga átkulcsal felnyitották *Adolf* Sebestyén dr. tűzoltó-utca 7. szám alatti lakását. Nagyban csomagoltak, amikor a házmester észrevette őket, rendőrt hívott és elfogatta a két betörőt. Bevitték a főkapitánysághoz, ahol letartóztatták.

— **Eletuntak.** Budapestről jelentik: Ma hajnalban *Böhm* Gábor 21 éves géplakatos szigony-utca 9. szám alatt levő lakásán forgópisztolylyal halántékra lötte magát. Azonnal meghalt. Tettének okát nem tudják. — *Szedlacsek* Károly 24 éves géplakatos nagyfuvaros-utca 2. szám alatt levő lakásán a mellébe lőtt. A súlyosan megsebesült embernek a mentők nyujtották az első segélyt, a mely után a Rókus-kórházba szállították.

— Magyar név. *Fuchs* Adolf és kiskoru gyermekei *Fuchs* Magdolna, *Fuchs* Edith és *Fuchs* Lajos arapi lakosok vezetéknévénél „Fodor“-ra kért átnevezését belügyminiszter megengedte.

— **Gümőkóros halak** A berlini fiziológiai intézetben legújabb kísérletet tettek, vajon a halak, a melyekről ez idő szerint azt tartották, hogy nem fogékonyak a gümőkór iránt, e betegség csirájával fertőzhető-e. A kísérletek, a melyeket a képpen tettek, hogy a halakat gümőkóros állatok húásával etették, kiderítették, hogy azok nemcsak fogékonyak a betegség iránt, hanem a már megbetegedett halak más állatokat is fertőzhetnek. E tudományos kísérletek eredménye rendkívüli fontossággal bír a haltenyésztés szempontjából, mert szükségessé teszi azt, hogy a halakat gümőkóros állatok húásával, vagy gümőkóros állatok tejének centrifugálása közben előálló hulladékokkal, a melyekben a gümöbacillusok szintén bőségesen szoktak előfordulni, ne etesse.

— **Tegnap érkezett** egy rendkívüli nagy alkalmi küldemény a legkülönfélébb és legjobb minőségű bőrárúkból *Porter* Vilmos koronaás áruházában Aradon, az *Andrássy*-uton, a Központi szálloda épületében. Dohánytárcák, szivartárcák, női- és férfi pénztárcák, névjegytárcák, toalettszebtükrök, női és férfi kiegészítők, stb. roppant választékban kaphatók. Az árak feltűnően olcsók; a cikkek a kirakata megtekinthetők. Ajánljuk mindenkinek, hogy e jó alkalmat használja ki. A ki például ajándékokat szándékozik venni, elegánsat és jót olcsó árban, annak a legkitűnőbb alkalom most kínálkozik *Porter* Vilmos áruházában.

— **Drága puskagolyók.** Az amadanagari mogul különös luxust üzött egy legutóbbi háborúban. Az ellenséges táborra ezüst- és aranygolyókkal lövöldözött. Hogy a golyóknak a hatását fokozza, a mogul még átkokat is vésetett a golyókba. Ez a megfigyelés különben nem új. *Selous*, az afrika-kutató a hatvanas években aranygolyókkal lövöldözött oroszánokra *Buluvayoban*. Olom ott nagy ritkaság volt és csak nagy nehézségek árán lehetett volna hoztatni. Aranyt pedig sokat találtak és az is használatának bizonyosodott, a *Kashmir* határán folytatott harcok alatt a lázadó hounzak ólomba öntött gránátokat (drágaköveket) lövöldöztek az angol katonákra. Kőgolyókat már 1314-ben használtak, az ólomot csak a tizenhatodik század háborúiban kezdték használni.

— **Ujítás!** *Honisch L. István* cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti. académiái tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománypalota.) Telefon 358. Minden vasár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szíves figyelmét felhívjuk ezen ujításra.

— **Az aradmegegyei közkórház** betegforgalmának kimutatása 1901 augusztus haváról: Maradt a múlt óról 127 fi, 90 nő, e hóban felvételt ápolásra 138 fi, 88 nő, összesen ápolattott 265 fi 178 nő = 443. Ezek közül elbocsátott gyógyulva 76 fi, 60 nő, javulva 52 fi, 26 nő, gyógyulatlan 9 fi, 8 nő, meghalt 12 fi, 7 nő, összes fogyatkozás 149 fi, 101 nő, maradt ápolás alatt 116 fi, 77 nő = 193, ápolási napok száma 5955.

— **Elveszett ezüst karcsat.** Egy szép asz, szonyka a halász utcában szombaton egy ezüst kancsattot veszített el, amihez egy ezüst levelezőlap volt fűzve. Egyik oldalán „Tarka“ másikon: „Emlék feketehegyről“ olvasható. A becsületes megtaláló illó jutalomban részesül.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

EGYESÜLETI ELET.

(*) **Aradiak a vendéglős-kongresszuson.** A vendéglősök és pincérek országos kongresszusára ma a reggeli vonattal az aradi vendéglősök képviselőiben Budapestre utaztak *Braun* Gusztáv, *Feszler* Károly borkereskedő, *Königsdorfer* Gusztáv cukrász, *Varga* István, *Fekete* János, *Gruber* Lajos.

Öngyilkos a vonat alatt.

(Egy életunt ember tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, szeptember 2.

Szombat délelőtt a Szegedre berobogott arad-csanádi vasut kerekeihez embervér száradt. A makói hidon ugyanis szörnyű tragédia játszódott le. Augusztus utolsó napjának meleg, napfényes reggelén a makói hidon vasuti katasztrófát rendezett egy ember, ki a saját életét dobta oda áldozatul. A szerencsétlen a mozdony elé vetette magát. A vonat átment rajta és karját és lábát vágta el a kétségbeesettnek.

Részletes tudósításunk az esetről a következő:

Megrázó véres drámának voltak szemtanui azok az utasok, kik szombat reggel fél kilenc órakor Makó állomásról Szeged felé utaztak. Az első őrházon túl, a Maros ártéri hidja előtt pár lépéssel a vonat egy embert tört össze, ki öngyilkossági szándékkal ugrott eléje. A tett helyétől, mintegy 20—22 lépésnyire tudta a mozdonyvezető a vonatot megállítani s a vasut emberei a harmadik kocsi alól húzták ki az öszszeroncsolt embert, kit a rosszul sikerült ugrás következtében ennyire maguk után vonszoltak a kocsik.

A szerencsétlen ember ekkor még eszméleténél volt s egy cédulát nyújtott át, melyre öngyilkossága okául az életuntságot írta fel. — Lovrinban lakó édesanyját kéri értesíteni tetteről s a felboncolásának mellőzését kérte.

Rövid időn belül az őrházban, hová az öszszetört embert bevitték, megjelent *Hoffer* Lipót dr. kerületi orvos s a rendőrség részéről *Borka* István rendőrbiztos és *Reinitz* Lipót fogalmazó, akiknek még nagynehezen ki tudta nyögni, hogy *Györi* Jakabnak hívják, lovrini születésű, 24 éves borbélysegéd.

A szerencsétlennek jobbkarja teljesen össze van zúzva, két ujját a vágányok között találták meg. Fején és oldalain oly súlyos sérülések vannak, hogy életbenmaradásához nincs remény, de ha felgyógyul is, egész életén keresztül nyomorék lesz. A kórházba vitték be s ott vették ápolás alá.

SPORT.

+ **A lövészek diszebedje.** Az aradi polgári lövészegylet diszlövészete alkalmával szeptember 8-án déli fél 1 órakor a városligeti vendéglő nagytermében diszebed lesz. Egy teríték ára 3 korona. Előjegyezni lehet a diszebedre szeptember 7-ig az e célból körözött iveken és a lövölde helyiségében.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

A mármaroszigeti kiállítás berekesztése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, szeptember 2.

A mármaroszigeti gazdasági és iparkiállítás nyolc napon keresztül élénk látogatottságnak örvendett; még Galiciából is számosan keresték fel. Az utolsó napon kétezernél több látogatója volt.

Az ünnepélyes berekesztés alkalmával a nagyszámu közönség lelkes óvációkban részesítette a nemesszivű fáradhatatlan védnököt, báró *Roszner* Ervinné szül. *Forgách* Klotild grófnőt s a kiállítás diszelnökét dr. *Roszner* Ervin báró főispánt.

A bezárás aktusa a főépület kapuja előtt folyt le, s a férfiak födetlen fővel haligatták az egyesült dalkörök által előadott himnust, a mely után *Roszner* Ervin báró főispán lelkes beszédet mondott, kiemelve a kormány részéről tapasztalt jóindulatot s a nagyközönség és a sajtó meleg érdeklődését; bensőségteljes han-

gon mondott köszönetet a kiállítóknak, a rendező-bizottságnak, a nagyközönségnek, a sajtónak s mindenek felett a kormánynak. A hallgatóság lelkesen és hosszasan éljenezett.

Lator Sándor országgyűlési képviselő, a gazdasági egyesület alelnöke mondott ezután nagy hatást keltett beszédet *Nyegre* László országgyűlési képviselő, gazdasági egyesületi elnök helyett, a kit hivatalos teendői a fővárosba szolitották. Nemcsak az egyesület, de az egész vármegyei közönség meleg köszönetét tolmácsolta a diszelnöknek s a védnöknek azért a buzdóságukért és fáradozásukért, a melylyel a vármegye egész lakosságának nagy háláját érdemelték ki. A lendületes beszéd nagy tetzésre talált.

Ezután *Roszner* Ervin báróné szül. *Forgách* Klotild grófnő, mint a kiállítás védnökneje, szívből fakadt szép szavakban mondott köszönetet mindazoknak, a kik a kiállítás ügyét támogatták; érzésteli beszédéből kisugárzott a vármegye iránti erős szeretete. A nagyközönség percekig éljenezte a köztisztelőben álló védnököt, a kinek leginkább köszönhető a kiállítás szép sikere.

Végül még *Szerény* György polgármester mondott Mármaros-Sziget város nevében köszönetet.

— **Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság** forgalmi kimutatása 1901. aug. 16-tól 31-ig. Személyszállítás 1901. aug. 1-től 31-ig 25982 személy, bevétel 4907 korona — fillér, 1900. augusztus 16-tól 31-ig 26222 személy, bevétel 4934 korona 80 fillér, 1901. január 1-től augusztus 31-ig 323257 személy, bevétel 61978 korona — fillér, 1900. január 1-től augusztus 31-ig 336807 személy, bevétel 64850 korona 20 fillér. Teherszállítás 1901. augusztus 16-tól 31-ig 1268260 klg., bevétel 1342 korona 23 fillér, 1900. augusztus 1-től 31-ig 1940010 klg., bevétel 2021 korona — fillér, 1901. január 1-től augusztus 31-ig 20693430 klg., bevétel 21416 korona 62 fillér, 1900. január 1-től augusztus 31-ig 17220520 klg., bevétel 1871. korona 66 fillér.

Sze sz ü z l e t.

— Szeptember 2. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter 0/0, beleértve 70 korona fogyasztási adót.

Száritott moslék: 12-80—13— korona mmásánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Szeptember 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 82 — 84 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 90 — 92 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 90 — 92 fillérig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 90 — 94 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon fe.üll sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felül sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerzoiak: Nehéz páronként 280 kilogrammon felül sulyban 90 — 91 érig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 89 — 90 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 89 — 90 fillérig.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti Áru- és értéktőzsdén.

Budapest, szeptember 2.

Magyar aranyáradék 40/0	118.60
Magyar koronáradék 40/0	92.80
Magyar arany 41/20/0	121.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.40
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.75
Magyar italmegváltási kötvény	99.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	175.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Osztrák papíráradék	98.55
Osztrák járadék ezüst	98.40
Osztrák járadék arany	118.—
Koronáradék	95.75
1860-iki államsorsjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészevény	1650.—
Magyar hitelbank részvény	643.50
Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák-magyar államvasut	629.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.00
Német birodalmi márka	117.10
London	239.40
Paris	94.80

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 2.

Déltőzsde. A buzakinlát nagy, a vételkedv jó. Nyugodt irányzat mellett 42,000 métermáza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonafélék nyugodtak. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.95— 7.96
Buza 1902. áprillisa	8.35— 8.37
Rozs októberre	6.69— 6.70
Zab októberre	6.38— 6.39
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	5.10— 5.11
Tengeri 1902. májusra	5.10— 5.11
Repce augusztusra	—

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	7.95— 7.96
Buza 1902. áprillisa	8.36— 8.37
Rozs októberre	6.69— 6.70
Zab októberre	6.37— 6.39
Tengeri augusztusra	—
Tengeri szeptemberre	5.11— 5.13
Tengeri 1902. májusra	5.11— 5.13
Repce augusztusra	—

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	636.—
Magyar hitelrészvény	637.50
Leszámitolóbank részvény	421.—
Rima-Murányi vasmű részvény	440.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	623.50
Közuti vasút	568.50
Városi villamos vasút részvény	283.—

CSARNOK.

A kegyelet.

Irta: Tormay Cécile.

(Folytatás.)

En az ablakhoz futottam. Csakugyan künn már derengett a hajnal s öreg szolgálk épp kantározta az udvaron szegény uram paripáját. Akkor még volt lovunk, jó módban éltünk! . . . Énekelve jöttek a Hunyadi-huszárok, már hallatszott, mint dűbörg a föld vágatásuk alatt és pár pillanat múlva lassan bontakoztak ki a csákóforgók nemzetiszín rózsái a szürkület homályából.

Milyen borzasztó percek is voltak, most sem értem, hogyan bírtam túlélni az utolsó ölelését . . . Oh emlékezem, világosan emlékezem, hogy amint megcsókolt, mondani akart valamit: „Édes anyám“ . . . de aztán elhárta a szót, erőszakosan tépte ki magát a karomból és futott az ajtóhoz. A kardja csörmpölésétől nem hallotta a kiáltásomat s én még a kedves kék szemébe sem nézhettem bucsuzóul, olyan mélyen csuszott a nagy csákó a homlokára . . . Utolsó szavával vajjon mit akarhatott mondani? Bizony nyak, hogy büszke leszek még rá, de én tudni akartam és rohantam utána. Mire kiértem az udvarra, már a lován ült s azután elvegyült a többi gyermek-katona között, akik dalolva mentek meghalni a csatába . . . És azután . . . azután nem tudom mi történt velem.

Változatlanul mesélte el a történetét a mi anyókánk, még a szavak, melyekkel emlékeiről beszélt, még azok is változatlanul követték egymást. Szinte már előre tudtuk, hogy mi fog következni. Tudtuk, mint siratta meg a fia távozását, mint várt levelére, leste a hirt, amelyik Sándor dicsőségéről fog beszélni. Majd beleőrült az aggodalomba; a kínos napok, álmatlan éjszakák egymást kergették és még mindig nem hallani semmit . . . Hej igaz, hogy hősök voltak azok akik elmentek a csatába, de hősök voltak azok is, akik küldték menni engedték őket! . . . A hír soká váratott magára, de végtére mégis csak érkezett, az a vitéz őrmester hozta meg, aki egy este bekopogtatott a szegény asszony ajtaján. Ha-zaengedték egy érdemrenddel, cserébe a féllábat, amit ott tépett el az ágyugolyó valamelyik csataterén.

— A fiam . . . a fiam! — csak ennyit bírtam mondani — sóhajtá kínosan a mi anyókánk. — a rokkant hős bajával nem is törődtem. Igaz ugyan, hogy könybe lábbadt a szemem, mikor reápillantottam, de azért mégis csak jóból Sándorról, kezdetem beszélni. Ezer kérdést tudtam volna. Hol van? Merre jár? Van-e már érdemred a mellén?

Az őrmester csak nézett rám és hallga-

tott . . . Borzasztó félelem fogott el, egy iszonyú gondolatom támadt . . . Nem bírtam elviselni a csendet . . . Odaugrottam mellé és azt hiszem, hangosan, nagyon hangosan kiáltottam rá:

— Mi van a fiammal? — Most már beszélni kezdett, de olyan halkán mint a légy dongása és mégis, mint a menykőcsapás ütött a szívembe minden szava.

— Hugomasszony . . . Nem akarnék ráijezteni, . . . hanem hát ami igaz, az igaz: a Sándor gyerek aligha jön vissza többet!

— Elfogták? . . . Bajban van? — sikoltottam eszemet veszítve s csak mikor a rokkant obsitos sirva fakadt, csak akkor értettem meg mindent.

Az anyóka egy darabig törölgette a szemét gyengéden, újból cirógatni kezdte az atillát és azután reszkető hangon folytatta:

— Látjátok, gyermekek, abban a percben lettem egyszerre ilyen öreg, mint aminő ma vagyok. A lelkemben minden érzés a fiam után halt, mert hisz mindanyi az övé volt . . . Nem maradt másom, csak a hősi emléke és ez az édes, lépett atilla, amit. — áldva legyen éret-e a neve, — a jó öreg huszár ho-ott el nekem.

Végző napjairól keveset tudtam meg, csak annyit, hogy a táborban mindenki szerette s az őrnagy ur is úgy megbecsülte, hogy fontos írásokat bízott rá, vele küldte nem egyszer a tábornok ur leveleit . . . Egy napon azulán éppen mikor ilyen fontos küldetésben ment, eltévedt a gyerek az erdőben . . .

Itt mindig elakadt a mi anyókánk hangja . . .

— Oh! hogy tudnám elmondani, mikor még az őrmester is befedte az arcát, ha erről beszélni kezdett . . . eltévedt a szegény, üldözőbe vették az osztrákok és a sok puska-golyó összetépte a szívét, no meg az enyémet is . . . Bizonyosan tudom, hogy szépen eltemették, érdemrendes új atillát is kellett, hogy adjanak rá, hisz a régit, azt elküldték nekem, a bajtársai pedig valamennyien megsiratták, mert tagadhatatlanul vitéz katona volt. Beigazolta, amit róla hittem, hiszen nagyobb hőstettet nem vihetet volna véghez, mint hogy meghaljon a hazájáért.

— Imádkozzatok érte gyermekeim, — mondotta végül ájtatosan az öreg anyóka! — és kérjétek az istent, hogy ha nem is lehetek olyan hősök, mint aminő az én egyetlen szép fiam volt, legalább legyenek hasonlóak hozzá.

Igy mesélte el a szabadságharc élő ereklýéje történetét, amióta csak visszaemlékeztek a házban . . .

(Vége következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborszlóról reggel	6.50
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborszlóig délután	2.04	Radnáról délután	2.25
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.00
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.08
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbeszről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbeszsig szv. du.	5.20	Személyvonat este	8.56

NAPIREND.

Szeptember 3. Kedd. Róm. kath. naptár: Hildegard. — Protestans naptár: Hildegard. — Görög-keleti naptár (augusztus 21.): Tádé apostol. — A nap kel 5 óra 6 perckor, nyugszik 6 óra 19 perckor. — A hold kel 8 óra 39 perckor, nyugszik 10 óra 44 perckor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 760.0 milliméter, délután 2 órakor 760.7 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 18.1, délután 2 órakor C° + 19.2. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor N. 4, délután 2 órakor EN. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor félborult, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött távirati szorint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, hűvös, északon, keleten sok helyütt csapadék.

Szabadságszolgálat emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 9 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Köfősegy-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapok kivételével, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Ereklýe-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Szeptember 3. Körjegyzőválasztás Kisindinán. Szeptember 7—9. Az aradi polgári lövészegylet díj-lövészete. Szeptember 15. Jegyzőválasztás Glogovácson. Szeptember 21. Az aradi iparosifjak besorozottak egy-részenek táncvigalma (Vass-étterme.)

Aradi nyári szinkör.

Kedden, 1901. évi szeptember hó 3-án:

A huszárszerelem.

Bredeti vigjáték 2 felvonásban. Irta: Murai Károly.

SZEMÉLYEK:

Barkos Gábor	Bács Károly.	Hüppigné	. . . Bácsné.
Barkos Zs.	Fenyéri Mór.	Sárika	. . . Komlósy I.
Anna	Menszáros M.	Kálmán	. . . Palágyi L.
Kenéz	Mezei Péter.	Dér Pista	. . . Szőke S.
Hüppig	Polgár S.	Berényi Pal	. Arkossy V.

Kezdete 7 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Jegyzőkönyv

Felvételeit Aradon 1901 szeptember hó 2. napján d. u. 6 órakor.

Dr. Radó Károly és Nemess Sándor között felmerült becsületbeli ügyben.

Jelenlévők alulírott megbizottak.

Dr. Radó Károly megbizottai elégtételt kérnek Nemess Sándor megbizottaitól azon sértő kitételekért, melyek az „Arad és Vidéke“ f. évi augusztus hó 23 és 25-iki számaiban megjelent nyilatkozatokban foglaltak.

Nemess Sándor megbizottai kijelentik, hogy ezt megadni hajlandók.

Ezen ügy a megbizottak által tárgyalás alá vétetve, az a következőleg intéztetett el:

Dr. Radó Károly megbizottai kijelentik, hogy megbizójuk sajnálattal értesült arról, hogy az Aradi Közlöny f. évi augusztus 20 és 24-iki számában foglalt cikkek olyként magyarítottak, mintha abban az aradi színtársulat tagjaira nézve sértés foglaltatnék. Miután megozójuknak ez szándékában nem volt, megbizójuk nevében kijelentik, hogy egyáltalában nem állott szándékában az aradi színtársulatot megsérteni.

Nemess Sándor megbizottai kijelentik, hogy ennek folytán az „Arad és Vidéke“ említett számaiban az aradi színtársulat nevében közölt két rendbeli nyilatkozat tárgytalaná vált és azokat megbizójuk nevében visszavonják.

Dr. Pálmai Lajos,

Dr. Herz Andor,

mint Dr. Rado Károly

megbizottai.

Dr. Kálmán Mihály,

Lukáchy Miklós,

mint Nemess Sándor

megbizottai.

Millennium.

Van szerencsém tisztelettel a nagyrödemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Millennium-sörarszolgálat helyiségünkben nagyságos Sármezey Endre ur kuvini szállójából az édes bor kimérését a mai napon megkezdjük.

Tisztelettel:

Braun és Schuch

Millennium sörarszolgálat és étterem tulajdonosok.

* Az ezen rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerk.

Magy. kir. Államvasutak.

130786—901. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Temesvári állomáson létesítendő 22. állású kör alakú mozdonyoszin vasfedél-szerkezetének előállításához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek és költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten a magy. kir. államvasutak igazgatóságának magasépítési ügyosztályában (VI. Teréz-körút 56. sz. III. em. 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1901. évi szeptember hó 6-án déli 12 óráig nyújtandók be alólirott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Teréz-körút 56. sz. II. em. 10. ajtó).

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be. „Ajánlat a Temesvár állomáson létesítendő mozdonyoszin vasszerkezetére.”

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1901. évi szeptember hó 5-én délelőtt 12 óráig 2400, azaz kétezernegyszáz korona bánatpénz teendő le a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (VI. ker. Andrassy-ut 75. szám földsz.) akár készpénzben, akár állami letétre alkalmas érték-papirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek téríti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1901. augusztus hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

Magy. kir. államvasutak aradi üzletv.

24584. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közzhírré tesszük, hogy f. évi szeptember 1-ől kezdve: a felek-fogarasi helyi érdekű vasuton fekvő: Alsó-Szombatfalva megállóhely kincstári ménes 27 sz. őrház nevet fog viselni.

Arad, 1901. augusztus hóban.

Üzletvezetőség.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

24510. I.—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Alvincz állomásán berendezendő Buffet-vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi október hó 1-ével kezdődik és tart ezen idő-

ponttól számított 3 éven át, vagyis 1904 évi szeptember 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevők-ről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az alvinczi Buffet vendéglő bérletére” feliratu borítékba zárt ajánlatok lepecsételve 1901. évi szeptember hó 7-én déli 12 óráig alulirott üzletvezetőség általános (I) osztályánál nyújtan-dók be.

Bánatpénz fejében 100 azaz egyszáz korona készpénzben vagy

állami letétekre alkalmas érték-papirokban legkésőbb f. évi szeptember hó 6-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1901. augusztus hó 19-én

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

ISKOLAKÖNYVEK,**rajz- és írószerek, taneszközök**

az összes tanintézetek részére pontos előírás szerint kaphatók:

KRAUSZ PAULIN

könyv- és papirkereskedésben

Arad, Deák Ferencz-utca 2. szám.

Használt iskolakönyvek

kifogástalan tiszta állapotban,

uj, kemény kötésben

féláron!

A nálam vásárolt tankönyvek és írószerek legjobb minőségéért és használhatóságáért szavatolok.

Kiváló tisztelettel

Krausz Paulin,

könyv- és papirkereskedő.

Arad, Deák Ferencz-utca 2. szám.

1138

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-tiszta és zsírtmentes készítmény.

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szünteti szeszét, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesszer) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is óda bájja arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utáztatok és hamisítások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyamnek másolata. Az ilyen utáztatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a méltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel látattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlottak. Felőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykipróbálási állomás vizsgálatai bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arozviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégeielyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

2745—1901. pm.

Hirdetés.

Az Arad sz. kir. város területén legtöbb adót fizetők kimutatása, a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok névjegyzékének 1902. évre vonatkozó összeállítására céljából elkészítettéven, azt az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-a értelmében a f. é. augusztus hó 26-tól 8 napra hivatalomban betekintés s a netalán szükséges felszólalások megtehetése végett közszemlére kiteszem.

Arad, 1901. évi augusztus hó 23-án.

Salacz,

kir. tanácsos,
polgármester.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége.

31061—1901. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Szt. János állomáson létesítendő szabványos két kapus áru-raktár és pályafentartási szertár előállítására, ezennel nyilvános verseny tárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok valamint az ajánlati minta a pályázati feltételek, nem különben a szerződés tervezete az alulirott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében, Külső-Kerepesi-ut szemben a keleti pályaudvarral (és Győri város székháza a hivatalos órák alatt megtekinthetők és átvethetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb f. é. szeptember hó 5-én déli 12 óráig a jobbparti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be következő felirattal:

„Ajánlat a Szt. János állomáson létesítendő magas építmény munkák végrehajtására.”

Bánatpénz fejében legkésőbb f. é. szeptember hó 4-ig déli 12 óráig 900 kor. azaz kilencszáz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál (Budapest VIII. Külső-Kerepesi-ut a keleti pályaudvarral szemben leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg pécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 4 napnál nem régebbi árfolyama szerint, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak fenntartjuk.

Budapest, 1901. évi augusztus hóban.

A magy. kir. államv. budapest-jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Városi és megyei telefon 806.

Ifj. Hagenmacher Henrik

Arad, Karolina-utca 7.

bedafok-kőbányai söröződe aradi sörörak-tára ajánlja

Dr. Telbisz János kir. keresk. törv. hit. vegyész ur által elősmert legkellembesebb üdítő és tápláló

Góliát maláta-sörét

saját töltésű palackjaiban.

Különösen mell- és gyomorbetegségekre!

Dr. Telbisz János kir. ker. törv. hit. vegyész ur nyilatkozata:

„A Hagenmacher-féle Góliát maláta-sört vegyvizsgálatom alapján főleg magas extract és maláta ozukor (maltase) tartalma következtében a legkitűnőbb maláta-sörök közé sorozom.“ 1080

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festék és kencezeraktárak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányú olajfesték- és fenyőmázakat s minden e szakmába vágó cikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 751

Amerikai padlózománcz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

Vendéglőmbé október hó 15-én egy tisztességes megélhetést biztosító

üzletvezetői állás

jön üresedésbe.

Ezen állás betöltésére keresek egy ötszáz korona óvadékkal rendelkező, megbízható, ügyes, nőtlen, vagy gyermektelen nős embert. Utóbbinak a konyha önálló kezelését is átengedem.

Engel Lajos,

1136 Megyesegyháza.

Rőfös, rövidáru és fűszer üzletben ezen utóbbi ághoz, azonnali belépés mellett

keresek

egy megbízható ügyes

segédet.

Szükséges, hogy az állást elnyerni szándékozó a tót nyelvet jól beszélje. A rőföshöz is értő és románul beszélő ajánlata előnyben részesül.

Engel Lajos,

1186 Megyesegyháza.

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon első díjakkal kitüntetett szépitőszert a

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Bámulatos rövid idő alatt eltávolítja a szépitőt, májfoltot, bíbrosot, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltot.

Használata által kisimítja az arczon a ránczokat s ifju arczszínt, a bőrnek fehérséget, gyöngédséget és üdeséget kölcsönöz és így a szépség ápolásánál eddig utolérhetetlen hatású.

A Hajós-féle Ibolya-crème nem zsiradék és ennek következtében nappal is használható.

Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya-crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan 4 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Ban de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arcz, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, fehérliliom és rózsaszínben tündöklő varázsszint kölcsönöz. Egy liter 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, rózsaszín és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienicus kiállításokon, aranyérmekkel és díszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálaíratokkal elismervé!

Óvatodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerárta és gyógyszerészeti laboratóriumában.

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeházzal szemben és VOJTEK és WEISZ utcánál.

408—1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírott körjegyző közhírré teszem, hogy Berza, Algyest és Vojvogyen községek tulajdonát képező vadászati jog 1902. évi január hó 1-től 1908. december hó 31-éig terjedő időre haszonbérbe fog adni.

Az árverés 1901. évi október hó 1-én d. e. 10 órakor Berza községhezánál fog megtartatni.

Az árverési feltételek a berzai körjegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Berzán, 1901. évi augusztus hó 26-án.

Kleindl,
körjegyző.

1147

Raktáromon osz-
pán a saját ké-
szítményű fűzőim
árusítottak.**Hölgyek és szülők
figyelmébe!**Raktáromon osz-
pán a saját ké-
szítményű fűzőim
árusítottak.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy egy új

fűző üzletet

nyitottam

ARADON, Deák Ferencz-utca 30. sz. alatt.

Készítek fűzőket,

acézrugóval mérték után 3 frtól feljebb.

Valódi halcsontos fűzőt

6 forinttól kezdve.

Továbbá, a kinek gyomra érzékeny, annak egészen külön szabásom van.

Ajánlom különösen **egyenes-tartóimat** gyermekeknek, nagyobb leánykákknak, sőt felnőtteknek is mivel egyúttal a fűző védő is és nem erősít.

Kérem a nagyérdemű közönség bizalmát és pártfogását.

1141

Tisztelettel

PILCZ IRMA,Tisztelettel és
javítások elfogad-
tatnak.

fűzőkészítő

Arad, Deák Ferencz-utca 30. sz.

Vidéki megren-
delések pontosan
eszközöltetnek.

Aradi nyomdarszvénytársaság könyvnyomdája.

Az összes

jegyzői teendőkből

teljesen jártas,

az iroda önálló vezetésére képes

nőtlen egyén

azonnali belépésre alkalmazást keres.

Az ajánlatok Muresán Deme-
ter jegyző-segéd czim alatt
e lap kiadóhivatalához inté-
zendők. 1052

Egy csinosan butorozott,

külön bejárattal biró,

földszinti, utcai szoba 1142

Zoltán-utca 2. sz. alatt

azonnal kiadó.

KOCH DÁNIELkerékpár és varrógépraktár, villanyos osengő
berendezési Intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett
kaphatók. 656**A nagyhalmágyi**

18000 holdas uradalom ez évi

makkoltatásaf. évi szeptember hó 6-án d.
u. 2 órakor Nagyhalmágyon az
uradalmi irodában**bérbeadatik.**

Herschkovitz Ignác,

1151 zárgondnok.

90—1901.

Hirdetmény.A kedvezményes boritaladó f.
zetésére igényt tartó zöllősgazdák
ezennel felhivatnak, miszerint a
házi fogyasztásra szánt borszük-
ségletül az 1892. évi XV. t. cz.
3. §-ára való hivatkozással f. évi
szeptember hó 15-ig a fogyasztási
adó felügyelőségél bejelentsek.

Arad, 1901. augusztus hó 16.

Varjassy,
tanácsnok.